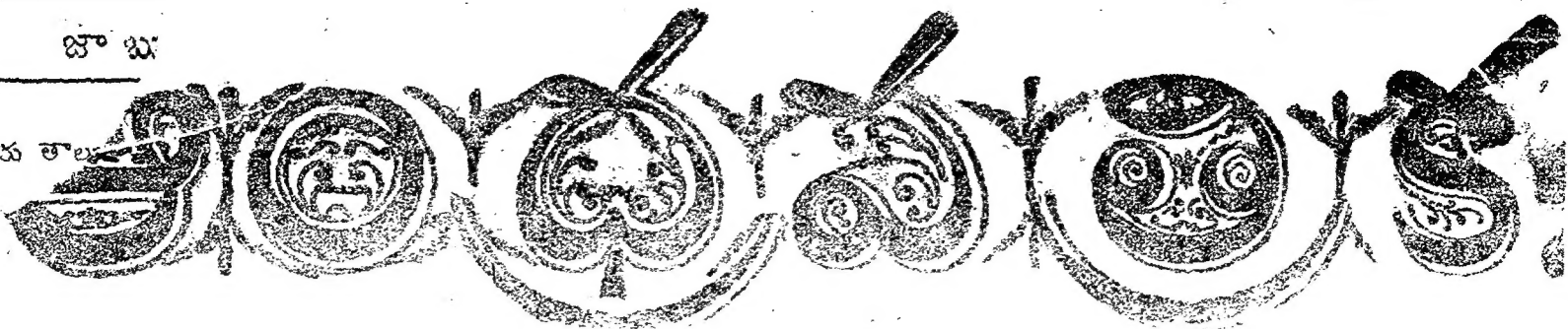

జా బు

కైకలూరు తాలూకా
అయ్య

308593

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

జెన్న పట్టణము 1915 సం॥ అక్టోబరు నెల 18 వ తేది సోమవారము

No 170

సంపుటము. 2

రాక్షస నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ శుద్ధ అష్టమి ౮.

సంచిక ౧౭౦

Am rutanjan

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.
తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుబోట్ల పోగొట్టును
పార్శ్వపునోళ్లల బారబోలును. పోట్ల పోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమును
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
ప్రతిఇంటనుండగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము
సువాసన గలిగియుండును.
అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి.
7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు

ఆంధ్రపత్రిక - దిన పత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రు. 15--0-0
6 "	...	" 7--8--0
3 "	...	" 3--12--0
1 మాసమునకు	...	" 1--4--0

ఆంధ్రపత్రిక - వార పత్రిక

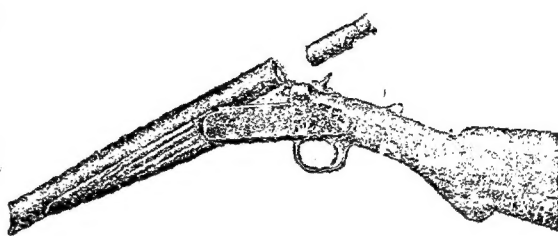
12 మాసములకు	...	రు. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

చెన్నై.

తుపాకులు!

తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు, తోటాలు, మందు
మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా
విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు
ఈ అడ్రసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వచ్చును.

యం. వి. రామానుజం శెట్టి లింకు కో,
12, పావన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆంధ్రమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దలొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, మృగత్వమురమ్యముగ లిఖింపబడినవి.
డిసంబడునెల 81 వ తేది బొంబాయి నోకపారిక వాటాగు రూపముల విలువగల సూచించుల గొనువారిలకు
క్యాలండరు విచిత్రముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణచిబిడి పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బా 1.8 రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-8 0-4-0.

పండ్ల పాడి

డబ్బీ 1.8 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-8 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి.

8 తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

ఈ యాధ్యమవలన క్యాలండరులు కొద్దిప్రమాణ ముద్రించుచున్నది. దరఖాస్తులకు వెంటనే పంపుకొనిన
యాభాగము గలుగగా.

ఆకాశనిహానములు.

వీనిని గుఱించి యిదివఱకు తెలుగులో ప్రాస
యొందలేదు. ఈ గ్రంథమును విమానముల నిర్మాణము,
ఆవి ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములచక్కగా
వివరింపబడినవి. వెల 1-8-0

గౌతమబుద్ధుడు

ఇందు సుబద్ధితైలలో బుద్ధునిచారిత్ర యంతము వచన
రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. 0-4-0

సాలపర్తి రామమూర్తిగారు.

టీనరు-మిషనుకాలేజీ, గుంటూరు.

కొత్త శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్క

రంగుల చిత్రనటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0, 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు నెం 212, మదరాసు.

ఉచితముగ

భూతభవిష్యద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపా
యము. ప్రపంచమునందును ప్రతిమానపును, తెలిసికొన
దగినవి మాకుమాత్రమే. అవి యేగియున భూతభవిష్యద్వర్త
మాముల ఫలములే గదా! మీయొక్క ఆయుర్ధాయము,
భాగ్యము, సంతానము, బిడ్డ, కళిత్రము మొదలగు వానిని
గురించి మీ మదితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు
త్వరపడి చేయవలసిన దేమిదన:- మీ జన్మకాలక కున్న
యెడల దానితో పుట్టిన తేదీ యను, నెలయను, సంవత్సర
యను, జననకాల ఘడియలును పంపుడు. అనితేనియెడల నెల
యను, సంవత్సరమును చాటును. అదియును తేదీయెడల
ఒక్క-పలవత్సరమే చాటును. అదియును తేదీయెడల కొంచె
మించుమించుగ తమవ జన్మపున తెలుపును తమతమ స్వహస్త
లిఖితముగాగని లేక వానిలతో మాపునుగాని ఒక యుత్త
రము వ్రాసిపంపవలయును. అప్పుడు నాడుచును బట్టియు,
వారివారి వ్రాసినబట్టియునూడ జాతకములు తయారుచేసి
ఫలములు వ్రాసిపంపుచుము.

ఇంకను మా శీతే నుండి పుట్టి త్రవరూపముగ నున్న
జాతకఫల మణిపంజరమును, 220 పుట్టి త్రవములును, ఉచిత
హారణము గల కౌశికవిశ్వాగ్రంథముయొక్క పుష్కలమును
దానితో జాతకమును భృగుసంహిత మొదలగు గ్రంథ
ములనుబట్టియు, మా యనభవ జ్ఞానమునుబట్టియు, ఫలములన
వ్రాసి పోషింపింపా రూ. 1-12-0 లకు వి. పి. గా పంపుచును
ఈ గ్రంథమును కొనువారికి మాత్రమే ఉచితపంపబడు వర్తి
చును. 220 పుట్టి త్రవములు గల యీ గ్రంథముయొక్క
విలువ తాము చదివిన పిమ్మట రిమకే తెలియగలను. మ
యను తమ జాతక ఫలములను తాము చూచుకొనిన పిమ్మ
ట శీతపు సాము కృత్యములని నుతియొకరిచేత వ్రాయించి
కొనినవి వింత ఋజువుగా నుండలేదని మీరు నిమ్మ మును
స్తుతించకమానను. వేదవేద ముకు మోక్షాధికారికల ను
యొక్కారు.

వి. యమ్. శర్మ లింకు బ్రదర్స్,
అనుభాపురం, గోదావరిజిల్లా

ద్రౌపదీ పరిణయము

(పూర్వ సంఘటనలు)

(1) ద్రౌపది ప్రయోగమున గాని పాండవుల నోయ్యట కష్టమని స్పష్టపడుటయు నీస్వయంవరసందర్భముననే యేర్పడినది. స్వయంవరమునాడు జరిగిన కలహమున భీష్ముడు లూకరి కొకరు సహాయులై రాజులొకరు నెల్ల నోయ్యి గీటవించి పోతిమల్లు లగు కర్ణశబ్దము పరాజితులైరి. పాండుపుత్రులు బ్రాహ్మణజేషధారు లయ్యి భావిమాచనలు గూఢ వచన రచనలఁ జూపిరి (vii.204) మయోధవునికి నమమానము తగిలినది. అజిములమున భీష్ముడును గలిసి యుండిన నోయ్యట యసాధ్య మయి యోచినిది. కాననే మయోధవుడు

అ॥ గాడ్చుమాలి పిలుచు గాంధారి నర్జునుఁ

నోర్వ నమరులైన నోపరాజి॥

నతఁడు నిహతుఁడగుడు నశ్రియమునఁ॥ బాధ

నొక్కరుండు కర్ణుఁ డోర్వఁగలడు॥ (viii.23)

అని తండ్రికిఁ జెప్పెను. పాండవుల వివాహసంతరము వారి యున్నతియు, వారిజతులుగు గల్గిన బలమును, వారి పెంపురు గాంచిన మగ్ధ్యమున కిదివరకే స్వయంవరసమయమున వారు చేసిన విక్రమము తెలియును గావున మాయచేసి నుంచించుటయే సాధ్యముగాని యెందు వ్యవసాయము నిరర్థక మని స్పష్టపడి నిర్భిత్తాభిప్రాయ మైనది. (II.ii.273). పాండవుల రాజ్యావహారణకాంక్షకుఁ గోప ద్రౌపదియెడల క్రోధమును ద్రౌపదిప్రయోగమున మయోధవు దృఢపరిచి కురుకులమునకుఁ చేటు గూర్చినది.

వివాహ విషయము

(1) ద్రౌపదీ పరిణయ చరిత్రమున కిది యంతర రంగము. పూర్వరంగము స్వయంవరకథ. ఈ విషయమున జన్మింప దగినసంకేపము ద్రౌపది యేవునపతులకు భార్యయగుట. కర్ణుడు భారతమున, పంపామహావి యీ సందర్భమును మూర్ఖ ద్రౌపది నొక్క యజ్ఞులతో వివాహము చేయించెను. వేదసమ్మతమగు గాఢ లింఘ కొన్ని యిరుడియంటను, వ్యాస రచనకు భిన్నముగా నుండకుండగను, నన్నయ యట్టిమాన్యు చేయలేదు అయినఁ ద్రౌపదియేవునభర్తలఁబెండ్లియాడుట సమర్థనీయమా?

ఇట్టిది సమర్థనీయము కాదని దీని నాతేకించిన కుంతిక మెడట తోచినది (vii. 209)

ధర్మజునకు మొదటి పాదజే యామెకు పంపిండు యుక్తమని తోచినది. (vii. 209)

ఇది యసమంజసమున నశ్రితపూర్వమునగా ద్రుపదు నకుఁ దోచినది. (vii. 241, 242)

ఇది లోకొగమవిరుద్ధమని వారదునట్లదోచినది. (viii. 93)

పూర్వజన్మమున నేవునపతులఁ బడయువరము లభించినవాడు ద్రౌపదికి యది యక్రమమని తోచినది (vii. 260)

రాజకులములందలి యాచారముల మంచి చెడలేరిగి ధర్మకాస్త్ర మూక్తులుల మధ్యనింప గల్గిన కర్ణునికి నిట్టిని యక్రమమని తోచినది. (II. ii. 229)

దీనిని సమర్థించుటకు పారతాళిక వ్యాములు గల్గించవలసి వచ్చినది. మూర్ఖవాక్య పరిపాలనమను మిష యొకటి కల్పించిరి. ఒక యుక్తయొక్క కలహమెంతగఁ బల్కిన వాక్యములఁ గుంతినుకుల నెల్లు బంధింపవలెను? అది యేటి ధర్మము. వాస్తవమున నన్నయ వ్రాసినట్లు విధివతమున పాండవు లేవునకు ద్రౌపదియొక మనసు తగిలినది. (VII. 211). వ్యాసుడు వీరికి తోడయ్యెను.

ద్రుపదుడు వ్యాసుని గని సంభావించి

క॥ తనపలుకు లొక మెల్లను॥

గొనియాడఁగదగిన లోకగురుఁడీ యవనం॥

దనుఁ డేవురమును నీ॥

తనుమధ్య వివాహ మయ్యెదము నని పలికె॥

క॥ మీ రెరుంగఁజెట్టి లోకా॥

చారము గలదయ్యి తొల్లి చన్న మహాత్ముల్॥

ధీరమతు లిట్లు నేసిన॥

వా రెవ్వరు గలరె యా ప్రవచనాను మతికె॥

అని యడిగెను.

అతడు ధర్మరాజుమాటన నిదర్శనములు పూర్వకథ లందలి చక్రము రెండును సక్రమము లయ్యెను. జటిల మహాముని కూతురును దాక్షయని యను మునికన్యకయు తః ప్రభావమున బహుధర్మక లగుట ద్రుపదుని ప్రశ్నమునకు తత్తరువు గాదు. “గురులొక పరమగురువు తల్లి” గనుక నామెవాక్య మధ్యధాకింక దగదని ధర్మజుడు సమర్థింప జూచెను. అది ద్రుపదుని ప్రశ్నాభిప్రాయమునే సిద్ధాంతముగ

జెప్పినట్లాయెను. ఆ ప్రవచనానుని నెవ్వరైన నొక్కకన్యకు పలువురు భాగ్యుగా గొనిరా? యని ద్రుపదుని ప్రశ్నము. ఆ ప్రవచనమునకు గల గౌరవనే ద్రుపదు డిట్టి విషయముల నొల్లనితరి యా ప్రవచన మలంకరమునకు యాతనిప్రశ్న మునకు సమర్థన మెట్లుగుక? కానేరదు. కనుకనే ధర్మజుమాట లటు లెట్టి వ్యాసునితల్లి నంగీకరించెదనని ద్రుపదుడు బదులు చెప్పెను. (vii. 253)

అప్పుడు రహస్యముగ ద్రుపదునికి ద్రౌపది పూర్వజన్మవృత్తాంత ముపన్యసించి, ధర్మజుడు జెప్పిన కథల పాహిణ్యమువారగ బండ, వ్యాసుడీ ద్రౌపదియు ధర్మజు చేర్పొనిన మునికన్యల బోలిన మూసపల్లి యనియు తః ప్రభావమున నేవురు భర్తలఁ బడయు వరము బొందెనయ్యెను, పాండవులు, దివ్యులును ద్రౌపదికి యవతరించినవారనియు, ద్రౌపది వారి భార్యగా నవతరించినదయ్యెను జెప్పి సమర్థించెను. రాజకుటుంబములలో నెట్టివాడుక నెన్నడయిన గలిగియుండెనా యటుటకు నితరుడును రాజుని కొడుకు లేవునను స్వయంవరమున జరిగెనును కన్య నొక్కతఁ బడసి వివాహమునకు టయుం జెప్పి పాండవులవృత్తు గోరుచున్న వివాహమును బోలిన పూర్వ వృత్తాంతము నొక దానిగూడ జూపియొప్పించెను. ఇట్లు పూర్వ వృత్తాంతముల సహాయమున సమర్థింపబడినను నీసందర్భమునద్రుపదుడు తెచ్చిన ధర్మసంజేహము మాత్రము సమంజసముగను సమమాణముగను సమర్థింపబడలేదని నాయభిప్రాయము. నేక మరియొక యూహచేసితిని. దాని మంచిచెడ్డలు విమర్శించు జన్మింతురుగాక! ఆద్యులైన పాండవులకు వర్తనములకును వైస పట్టుల ననార్యాచారముల నవలంబించుట గల్గినట్లొక నూచన కవలదుమన్నది. తమ శత్రువులు శమింపజేయునని యేపింతురని యనార్యమును నన్ని సంస్కారతరమును నగు ప్రేతసంస్కార విధానము నవలంబించుచున్నట్లు ప్రకృత జనంబుల కెరుక పరచియుండిరి అది తాత్కాలికముగఁ దోచినయనునైన యూహయము. ఈద్రౌపదీ వివాహమున వీరుచేసిన సమర్థనములను నట్టి యూహయమే యగునా? ఇట్లుపాండులు పాండవుల మానవమానమున కోధించుటయనియు, భారతకథా సరణి ననుసరించినట్టి యాత్మలు పాస గ వనియు నిందు కాతేషణము. పాండవులు దేవాంశములం బుట్టినవారు. ద్రౌపదియు వారికి యవతరించిన యయోనిజ. ఈతత్వమెరుగని

ప్రకృతుడగు ద్రుపదునికి దీని నొజుడు తుణమాత్రము బ్రసాదించి తెరుగనేరని కన్యానులు ద్రౌపదీ పిగ్నావ్యునియుఁ బరిష్కరించిరి.

(2) కన్యాశబ్ద నిర్వచనము.

ద్రౌపదిని చూచు

ద్రౌపదీ వివాహమునలోప్పనము వర్ణించు

“ఇట్లు వేల్చి ముందట ధర్మపుత్రునకు ద్రుపదరాజుఁడై పాఠశ్రావణంబు నేయించి తొల్లి యేవురకు వివాహంబు నేయు నప్పుడు కన్యాత్వంబు మాపిశంబు గావడం నీకన్యవరంబునం గొమారత్వంబు వడసిన యక్కన్యకం గ్రమంబున భీష్మున నటల సహచేవులకుం బాణిగ్రహణంబు నేయించి.” (vii.284 అని వాసి ను.

ఇచట కన్యాశబ్దమునకు “దశవర్షాధ వేత్కన్యా” యని గాని “అష్టవర్షాధ వేత్కన్యా” యనిగాని నిర్వచనము చెప్పటకు వీలులేదు. కన్యాత్వమునగా నవివాహితత్వమనియే చెప్పవలయును. “కన్యాత్వము”ను పద మియ్యర్థముననే భారతమున నితరసందర్భములందు వాడబడినది. (I. iii. 41; I. v. 25) కొమారత్వమున కర్థము వరుసు వచ్చినదై యుండుట “మహారీతు రజస్వలా” అని స్మృతి.

క ల ం తా జా

నన్నయ: పంపా భారతము

భారతాభ్యాసమును పంపాకవి వేంగిమండలమున నన్నయకు పూర్వమే కన్నడమున విక్రమాద్దనవిజయమును పేరఁ గావ్యముగ రచించెనని సందర్భాను సారముగఁ జెప్పి యుంటిని. భారతకర్తని స్రవమునకు వీ జ మ న ద గు ద్రౌపదీ పరిణయవిషయమున పంపాకవి వ్యాసు ననుసరించక ద్రౌపదిని అర్జునుకే వివాహము చేయించినాడు. అదియే వ్యాసునియు, సమంజసమయము నన్నయకును దోచినట్లును, అయినను వ్యాసుననుసరించి వ్రాయుచో భారతమునకు పంచమవేదమున పేర తెచ్చిన యూహాభ్యాసములఁ గొన్నిటిని విస్తరింపవలసి యుండునని, కథా విస్తరమును సంస్కృతము సుసుమించియే రచించినట్లును విమర్శనీయుడు నీ గ్రంథభాగముననే నూచన పాడకట్లుమన్నది. కథా భాగము నిట వ్రాయు నవసరము లేదు. (మా. vii.209-II)

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)

అందరి మనస్సును రమింపజేయు

అటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆపూర్వవాసనయును కలదు. ఆలోకహార సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు చేతిగుడ్డలొగాని చొక్కానులైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సందవనము మధ్యలోనుండు యెంత ముఖమయిన వాసనను అనభవింప వచ్చునో అంతఅనుభవింతురు. ఇతర వాసనలు యేవేనియుండినా యీ అటో దిల్ బహారు యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిజమగును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసిపంపుడు.

వెల 1/2 ద్రాము 1-కిరూ. 0-8-0
,, 1 ద్రాము 1-కి ,, 0-12-0 వి.పి. చార్జి యా. 0-4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1/2 అత్తన్న 1-కి ,, 2-0-0

ట్రైబ్యూన్ యొక్క సుగంధకాగ్ధ ఒకటికి వెల 0-1-0.

వీటినివీక్షించువప్పుడు ట్రైబ్యూన్ బహారు కేరసు పరిక్షించి వీరురలెను. ఈసుగంధ వ్యక్తము ప్రతి మహానందు గొప్ప గొప్ప పేరుగల దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ పిజెంట్లు సోల్ ఏజెంట్లు :- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెని, నెం 153 జూమాయీపు, బొంబాయి ముద్రాను విజెంట్ :- మేహతా పురషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, చెనబజార్ లోడ్, మాంబాడిసమీపం, మద్రాసు

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

మనుష్యులకు వర్తమాదము దోమలు, నల్లులు, చిరుటలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి తొలగింపబడుదురు. ద్రుపంచ ప్రసిద్ధి పడిన జపాను నాగినే భయము చేయబడినది.

కాటోల్ పాడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిరుటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టికె 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును సారదోలును 240 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి అ 12 మీ ఆహారవద్దములకు చీమలను పడక టిడ్డయందు నల్లులను, దోమలను, పుస్తక పేటికలను చిరుటలనుండి కాపాడును. పేగు, మైఫాయిడ్ మలేరియా లోగములు రావడం కాటోలు నిన్ను కాపాడుదును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండనేరరు. అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములకు గొప్ప బహుమానములకు పొందినవి. అజుమి అండు కంపెని, ఒసాక, జపాన్ వారిచేత గౌరవ చేకబడినది. పాడరుపాట్లమును మాదిరియగుటకు గారు ఆర్డరావీసి కంపెని పంపబడును. పల్లెటూళ్లనుండి వ్రాయువాడు తమ చిరునామా పోస్టు, టెల్గ్రా, విడిదిడిగా వ్రాయించవలయును. సోలు వజెంట్లు :- టి. హరఅంతు కొ, చెనబజారు లోడ్, మదరాసు.

16 286

జాబులు

I

కైకలూరు తాలూకా రహితుల దుస్థితి.

అయ్యా,

ఈ తాలూకాలో పుల్లన, ఎరువర, అన్నవ, దమ్మిడి, ఎల్లమిల్లి, పెదకొమ్మిలేరు, చివకొమ్మిలేరు, మొదలైన బాడ వల మంపు నప్తపుభూములు ఘూరు 80 కేల యొకరములు కలవు. వీరికి క్రిందటి ను: మంపునప్తముచే చాలభాగము రహితులను ఇచ్చబడెను. ఈ తాలూకాకు భీమవరము, గుడివాడ, ఏలూరు, నూజివీడు మొదలైన తాలూకాల మంపు కొల్లేటికిని కైకలూరుతాలూకాను కుడుచుకొనిపోవుచున్నది. ఈ తాలూకాకు తూర్పున రెండు సంవత్సరముల క్రింద 15 మొదలు 20 అడుగుల లోతు గలిగినటువంటియు ఇప్పుడు 5 మొదలు 15 అడుగుల లోతుగలిగియున్నట్టియు వంకటింకర మగు యొప్పుచేరు సముద్రగామి అగుచున్నది. వైన ఉదమా రించిన నాలుగు తాలూకాలయొక్కయు ఈకైకలూరు తాలూకా యొక్కయు మురుగుపోవుట కిదియే యాధారభూతము. దీని యాధారముచేసికొని మాతాలూకాలో చిన్నచిన్న ద్రుములు చాలా గలవు. కాని యేమి ప్రయోజనము? ఇవి ఘూరు ముప్పుచి సంక్రిందట త్రవ్వబడెను. నేటివరకు సంక్రిష్టికరము గు మరమ్ముకు లేదనియు జరిగి యుండలేదు. మా గాఢ భూములకు పంటకాల్పము ఎట్టి యరసరమో మురుగుకాల్పము అట్టి యర సరమో యున్నది. గవర్న మెంటువారు పంటకాల్పలవైకుంచిన శ్రద్ధతో ఆరవ వందలవరకు మురుగుకాల్పలవై మావకపోవుట రయితల దురదృష్టముచే చెప్పర: నీ యున్నది ఇప్పుడు మంపు విశేషముగా వచ్చియున్నది. నేడ్యుచేసిన వై 80 కేల యొకరములు జలమయమైవి. ఈ కైకలూరు తాలూకా రహి తుల దురవస్థనే నిట వ్రాముటకు స్థలముచాలదు. వారివ్యయ ప్రయాసములు నిష్ఫలమైకలిగిన యాభాగము:కు మితములేరు ఎన్ని సంవత్సరములు వారు సహించగలరు? సిద్ధాన్నయవకు వచ్చినవైరులను పొదుచేయుచున్న మురుగుకాల్పలనుత్రవ్వించి గవర్న మెంటువారు రహితులను రక్షింతురు గాక!

సంబూరి ఈశ్వరాజు.

II

కరిణికములు.

కాశ్వతపుమావ్వు లేకపోయిన నప్తమా?

అయ్యా,

కరణముల ఉద్యోగవిధులు, వారికన్యాయము, వారు ఆరుభ విందుచున్న ఫలము, మరల మరల పాడికడేపాటగా వ్రాయుట అనవసరము. ఫలరహితముగు కల్పతరువని చెప్పిన చాలు. కాశ్వతపు మావ్వు విషయము ఎవ్వరును ఆలోచించినట్లు కను పింపదు. ఈ మావ్వుమూలమున అమాయకులగు కరణములు (పెద్దవారు)తాము గాని, తమపూర్వులు గానికన్యాయముపొందించిన ఉద్యోగమును గౌరవము చూచునుచుండిగాని నిష్కలమైన దై నము గానినే ఫలపరిదముగ భావించును, ఎంతో వృద్ధి నొందలేనిన తమ బాలురకు పదిసంవత్సరములు గడువగనే దస్త్రమువద్దకులవేసి నకల్లు వ్రాయించుటకు పారంభించెదరు. అటుపిమ్మట తాలూకా ఆఫీసుకు పోతుంటేవీరిని తిరుగుచుం దురు. పాపము! వారిని బాధింపుడు దూరదృష్టిగల ఏమా నవునికైనను బాలిపుట్టకమానదు. ఎవ్వరికైనను యాక్రమమున్న వచ్చి నిద్రపురా ర్పియైన పిమ్మట సంసారభారము వహించవలసి వచ్చినప్పుడు జేసియుండు వాని మనోభావములు ప్రవేశింప నా శించునో ఆవృత్తియందు ప్రవేశించుట కుకరము. అంతవరకు వానిచే సదిద్దగ్య నభ్యసించజేయుట తండ్రికి నిధియై యున్నది. అందఱును ఒకటే విధముగ కత్తిగాని, ఆభి గు చి గాని యుండదు గదా? అట్టి భావములను ఆణచి నేసి కేవలము తనకు ఆభిగదగుల ఆకలికపు వృత్తియందు తండ్రి తనబాలుని ప్రవేశ పెట్టును. ఇక వానికి త్రపంచభావము కలు గుటకు అనకాకేమిదీ జీతముచాలక, వానికెలివి ఏదోవిధ ముగా సంపాదనముజేసినవలెను వాని ప్రపంచముతానుం డు జిల్లామట్టుకే! వాని దృగ్విషయము కరిణికమును మించి పోవుటకు అనకాకలేదు వాని గ్రంథపత్రము గానియెక్కలతోనేసరి. ఇక ఎందుచునోదే? పౌరికరణమునంట ఇటువంటి బాలు దొకడుండక తీరదుగదా? అయ్యా! ఎన్నికేలమంది బాలునిట్లు తమభాగ్యభివృద్ధిని నాకముగావించుకొనుచున్నారే? ఈ మావ్వులేయడల అట్టి తంతులైనను ఇంతకన్యాయ ఉండదు దీనిని తీసివేసిన, కొరతినమువారికిగాని కరణములకు వాని నప్తము ఇ గు మం త యు ను కలు గదు.

హరిచిత్రలీల.

(జి. సుబ్బరావుగారు.)

గీతమాతిక.

శ్రీహరి! నీదు సంకల్పచిత్ర మేమొ! చెప్పగారాని స్పష్టిచిత్ర మేమొ! ఆతులితానంత నామమాహాత్మ్యమేమొ! మఱి యనేకరూపంబుల మహిమలేమొ || ౧
కొలదిం బెట్టుకొనరానట్టి గుణములేమొ! చాల యబ్రముగొల్పు నీలీలలేమొ! క్రమము నొప్పగనెట్టి లోకమునైనన! నెవ్వడించుకటంచు దానెఱుంగఁజాలు || ౨
రీతియట్టియిది వివరింపఁజాలు! తెలిసి యంతయటంచు నులింపఁజాలు! నేర్పుమై యివ్వియనుచు వర్ణింపఁజాలు! ఎన్నియో యింకలేవని యెంచఁజాలు || ౩
నొప్పుగావని నెల్లను జెప్పఁజాలు! మఱియు ననంతతానందముండ వయ్య! బుద్ధిమాహింప నిర్వికల్పబుడవయ్య! గుణుకు నరముగారాని నిర్గుణుడవయ్య || ౪
మాడఁగొనికొల్ల నిమ్మింపంచుండవయ్య! నొరులునెవ్వారు లేకుండ నొకఁడవయ్య! మామఁగైకొని లీలమై మెరయుటేల! భువన నిర్మాణమున కిచ్చ పొడముటేల || ౫
గుణము లన్నియు నపుడు కైకొనుటయేల! తరుల గిరుల నోవధుల నడచుట నదుల! మేఘదాబునఁ గ్రాలు వికాలజగము! నింపుసాంపురు నింప సృష్టింపనేల || ౬
నిండఱి మనుష్యులను సృజియింపనేల! జీవరాసుల నిష్క్రిస్తృజింపనేల! ఒకర నన్నయచ ప్రాణులయగఁ జేసి! కన్యకలమయ నిరతంబు గలఁచుటేల || ౭
మాయలో నెప్పుడును బడఁద్రోయుటేల! ఇంత సంసారము న్దొని యెడములేక! ప్రాయభారముకూడఁలై మోచికోనిన! కరణిఁజూడఁగ నాకర్చరకరముగాడె || ౮
ఎట్లు లనఁ బ్రాణిచయమున కెల్ల నన్న! మిచ్చినాడవు నీరములిచ్చినావు రాత్రిబరలును గడువబుర్రుంపుకెల్ల లూనిగి నాడవు నీకృపారసమెసంగ. ఆభిలప్రాణి సుదోహ:బుండు శ్రేష్ఠులైన నరులను బుట్టిచిన్నట్టి విధముం మాడఁజూడగ మిక్కిలి మోద్యమగుచు పంచభూతాత్మకములయి పరగుచుండి. పంచవాముపుల్లన ర్దింప బ్రతుకుం గాంచి యన్ధిశోణితమాంస చర్మాంగములను దాఁతచ్యుతులేని యాతనవులకును వర్ణముల, రూపముల, గళభ్యులయందె. యొకరినొక్కరు సరిపాలకుండునట్లు చిత్రముదవించు భేదములే చేసి నావు తగుగుణంబులయందును దళిలయందు నంతరంబులవివరింప నలవిగాదు. చండకోపియై నిరతంబుయందు నొకఁడు కాంతియూర్చియై సతతంబుచనునొకండు! కతనప్పదముండై ర్దింపు కటికుండొకఁడు నదయ హృదయండై క్రింపఁబొడఱునొకఁడు. || ౯ ||

వృద్ధికి రాదగిన బాలురు బాగుపడగలరు. స్వకస్థిద్ధులుగా ఇదివఱకే విద్యయంటివారును, ఆయావ్యాగమునా దభిలాష కలవారును, దాన బ్ర) కేసెతురు. ఎవరి కేయేవృత్తులయందు ఆభిలాషకలవో వారు ఆయావృత్తులయందునిగుట వారికిని శ్రే) యస్కరము. కనుక దూరదృష్టితో కరణములు దను తమ సంఘ ములం దాలోచించి సాధ్యమయినంత శిష్యులుగ ఈమావ్వును తొలగింపుడని దొరతనమువారికి-మహాజనుప్రార్థకముగ నిశే దించుకొని యందు రావోపు బాలురనైనను బాగుపడవుడని కోరుచున్నాను.

ఏ. వాసుదేవరావు.

పరుల నెప్పుడు హింసించు పాపియొకఁడు కరణ మావ్వులెల మహాపకారియొకఁడు పరగఁ గల్ల లక్ష్మిలగు నాడొకఁడు మహిమత్యముక్తియగు మాడొకఁడు. || ౧౪ ||
ఈవిధమున భేదంబులన్నియైన గలవు తెక్కింప నెవ్వరి కలవి నురుగు ఇంకదళలంచు భేదంబు లెంచిమాడ నక్కఱంబుగఁజూచు నీయొక్కమహిమ. || ౧౫ ||
ఒకఁడుసకల భాగ్యంబుల నోలలాడు తగనిలేమిది నొక్కఁడు తనకలాడు మించి నెయ్యిలు ప్రజలకాసించు నొకఁడు నెంచ నెయ్యిలుజలల నేనించునొకఁడు. || ౧౬ ||
నంతింతంబుగ నొరులఁ బోషించుకోకడ కించకుండయు పరులయాచించునొకఁడు నొకఁడుమాడ మహాభోగియొకఁడు బోగి యొకఁడు విద్వలఁడు ప్రాడయొకఁడు గోడ. || ౧౭ ||
యొక్కఁడొక్కయోగి యొడొకఁడుగోగి ఇట్టివన్నియో విధముల హెచ్చుతక్కు పలును బోసరించి యెల్లడ వాని వాని గుభును చక్షువుపాలోనే యున్ను పక్ష. || ౧౮ ||
పాతమేలయ్య మీరు నీప్రసలకారె మీవై నీరుక్తుర సమ మైకహింస కలదె మీర గోడునుజూడఁ గలవెకేర కాక నుర్వార్ధమున నైడఁగలవెయ్యో. || ౧౯ ||
కన్యకలవారి బ్రోవగత్తువ జతులఁ బట్టి శిక్షింప నీస్వభావంబుగాదె వైనఁ జెప్పనీధితులను బలుపురపము రీతులగఁ బోవెట్లు చర్చించుచుండు. || ౨౦ ||
వాని వాని జన్మాంతరఫలమటించు వాని వానికి జాతకఫలమటించు వాని వానికె గర్భానుభవమటించు వాని వారి న్వసామర్థ్యబలమటించు. || ౨౧ ||
వానివారి పూజాఫల పాప్తియను వానివారి నొసటివై వాత్రియను నిట్లులేకున్న నీలోక మెట్లు నడుచు నెల్లభర్యముతో కర్మము లెట్లు పురు. || ౨౨ ||
నంచుఁ బజ్జుచుండును నీదయానిశేష మొండె లీలానిశేషంబు లొండె గాక యితరమగు కారణముం జెప్పనేలనయ్య ఆరయ నొకయంత్రియనఁగల యట్టిచక్క. || ౨౩ ||
ముఱును నంగము లన్యోన్యముగఁ దగుల్కాని యొకటి తిరుగఁ దొడ్రోడనే నులయొకటి దిరిగి యంత్రంబు పరిసే యు తెలుగు దోప నీవు పుట్టింది పాలించు నీకనుమతి || ౨౪ ||
నొకనితో నొకనికి నెండి యొకటి కొకటి యద్భుతంబున నంతంబు నైపరస్ప. || ౨౫ ||
రముగ సంబంధ మొందించి బ్రలుఱునీరు లీల యను గొప్ప కీలకలీలఁ దిప్పి. || ౨౬ ||
గజములైవీ నాడించు జాణవరును జెలయుచుండెద వెనకికొ దెలియకుండ ఇట్టి వెంకటాచలము చేసి యచ్చ విసిగి చాల కర్ణింపఁదగిన నీలీల నపుడు. || ౨౭ ||
లేకమైనను లేక చాలింతు నేమొ లేక యుండినఁగదాతేలేక హృదయ యంత్రధారుణి నిన్ని నాల్గి గరిమను గాయచున్నట్టి మమతను గట్టి పెట్టి. || ౨౮ ||
యాపుగోపంబు నేగుచు రుద్రుండవగుచు దామనమునంది ప్రళయారతార మొంది మాయుఁబోద్రోసి భూతకూలో మాడి వేసి నేలనంతయుఁజెకలింది నేటి ముంచి. || ౨౯ ||
యేమియును లేక తొల్లిటి స్వామికగుచు నిర్వికార నిరంజన నిర్వికల్ప నిర్గుణాత్మక బ్రహ్మవై నెగడి యుంటి చాల యోజింప నీ కొక లీలె కాదె. || ౩౦ ||
నేను పలుకగ నెడఁడ మహాను భావ విస సగుల సమ మైన్యోయాదరమున మనుపజేయించు నీకు ననుస్కరించి విన్నవించెద భక్త ప్రసన్న మూర్తి. || ౩౧ ||

విషయానుక్రమణిక.

ద్రావణీయము	2
జాబులు, హరిచిత్రము	3
ప్రధాన వ్యాసము:-	
గ్రామపంచాయతులు	4-5
విరోధానుసంగ్రహము	
విదేశ తంత్రము	6-7
వృత్తాంతములు	8
ఇంగ్లీషు రెంటి వార్తలు	9-10-11-12
వ్యాపార పరిక్షములు	13
వృత్తాంతములు, గ్రామపరిపాలన	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 18 వ తేది

సోమవారము

గ్రామ పంచాయతులు I.

మనదేశమున గ్రామజీవనమున పంచాయతు లోకాలమున మహాధికారము నెఱపించియుండెనని పాశ్చాత్య రాజకీయపండితులు బహుకాలముగా నొప్పుకొనియు యున్నారు. మెయిను మున్నగు గ్రంథకర్తలు బ్రిటిషుప్రభుత్వము వ్యాపించిన పదకొండువేల కోట్లల ప్రారంభమయిన తరువాత పంచాయతుల పట్టుత్వము సంపూర్ణముగా నెఱచినవని దుఃఖముతో వ్రాసియున్నారు. ఒకవిధముగా పంచాయతులు నేటికిని కలవనుట లోకమంతయు నెరిగియే యున్నది. సాఫీకులలో తమగోతముకు వివాదములు వచ్చినయెడల అందులో ముఖ్యముగ క్రింది తరగతుల ప్రజలలో కులవివాదములు సంభవించినయెడల కుల కట్టుబాటుల ననుసరించి పంచాయతు లేర్పడి తీర్మానము లిచ్చుచున్నవి. ఈవిధముగా మనదేశమున గ్రామములలో నైతము ప్రజలు స్వపరిపాలనార్హులగుటకు తగిన జాతీయ గుణమున్నందున మనదేశమున దినదినమున పెరిగి పోవుచుండు న్యాయస్థానముల కురుకు నభ్యాసమును తగ్గించుటకును విద్య, పారిశుధ్యము మొదలుగల విషయములను విచారించుకొనుటకు పంచాయతుల నేర్పరచవలసియున్నదని ప్రభుత్వపు వారును ప్రజలను బహుకాలముగా నొప్పుకొని యే యున్నారు. కాని అదియేమి మన యభ్యుష్టమో కాని మన మేలునకు కావలసిన సమస్యము లన్నియును నెత్తులలోను కాగితములలోను నుండుటతోనే కాలము గడచిపోవుచున్నది చిన్న నాటి మాటలను వదలిపెట్టి మొన్న మొన్నటివిషయము నాలోచించినను 1909 వ సంవత్సరము నాటికే తమ పనిసంతయు సాంతముచేసి రిపోర్టు పంపిన డిసెంబరు 12 తేదీను కమిటీవారు పంచాయతీలకు పునరుజ్జీవింపవలసినదని యభిప్రాయపడిరి. పునరుజ్జీవింపజేయుటలో బహు జాగ్రూకతతో ప్రవర్తించవలసినదనియు క్రమక్రమముగా పంచాయతులను స్థాపింపవలసినదనియు వ్రాసిరి. గ్రామమున కొక పంచాయతి యుండవలెననియు పంచాయతిదారు లొకరికిగా నిర్వచింపబడిన చాలుననియు గ్రామమునను బహు పంచాయతి కధ్యక్షుడుగా నుండవలెననియు స్వల్పవ్యాయోగములలో సివిలు క్రమీనలు రెంటును పంచాయతులకు విచారణాధి

కార ముండవలయుననియు గ్రామమునకు చేరిన బావులు, రోడ్లు, విద్యాలయములు మున్నగు వానిపైని యధికారము పంచాయతిదారులే కలిగి యుండవలెననియు క్రొత్తపన్నులు వేయువారు వారుగా నుండరాదనియు జిల్లాబోర్డులు తాలూకా బోర్డులకు నీ పంచాయతులు గోబడియుండరాదనియు డిసెంబరు 12 తేదీను కమిషనువారు అభిప్రాయపడిరి. ఈ యభిప్రాయమును మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థానిక ప్రభుత్వములకు 1910 వ సంవత్సరమున విమర్శించుచుండిరి. అట్లు పంపున వ్వు మ ఇండియా ప్రభుత్వము వారును ఎత్తుకొనుటతోనే మహాజాగ్రూకతతో కనులు జరుగవలసి యుండునని యుక్తిమించిరి. తాము డిసెంబరు 12 తేదీను కమిషనువారిలో నన్నివిషయములను నేకిభవించుటలేదని స్పష్టపరచిరి. ప్రతిగ్రామమునకును పంచాయతి యవసరము లేదనిరి. ఐదు ఆరు గ్రామము లొక్కొక్క సంఘముగా జేసి ఆగ్రామముల మొదలను పంచాయతిగా నేర్పాటుచేసినయెడల కక్షలున్నను వారి బలము నశించి పోవునని యభిప్రాయపడిరి. ఇట్లేర్పడిన పంచాయతిదారు స్వల్పస్వల్పమున సివిలు క్రమీనలు కేసులను విచారించవచ్చుననికాని నేటిదినము గ్రామమునను బహు బంటిగా కూర్చొని చేయు న్యాయవిచారణకు ననవసరాటంకములు కలుగకుండ చూచుకొన వలయుననిరి. పన్నులువేయుటకును నీపంచాయతులకు కొంతవరకు అధికార మియ్యవచ్చునని తలచిరి. ఇతరవిషయములలో డిసెంబరు 12 తేదీను కమిటీవారిలో నేకిభవించుచున్నామని వాక్రుచ్చిరి. 1910 వ సంవత్సరమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థానిక ప్రభుత్వములకు నీరీతిగా విమర్శించు గ్రామపంచాయతుల విషయమును పంపినది మొదలు 1915 వ సంవత్సరము వరకును నేమియు జరుగలేదు. ఈసంవత్సరమున కొంతకాలముక్రిందట మన ఇండియా ప్రభుత్వము వారు స్వపరిపాలనను గుఱించిన ప్రకటనను నెలువరచిరి. దానిపై నిద్రపడుకు మేము మాయభిప్రాయమును తెలియజేసియే యున్నాము. ఆ ప్రకటన స్వపరిపాలనకు సంబంధించిన ఇతరవిషయములలో నెంత యసంతృప్తికరముగా నున్నదో పంచాయతుల విషయమున సంతకంపై నెన్నియో రెల్లు హెచ్చు అసంతృప్తికరమగుచు చూచువారు రెండింటియున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పంచాయతుల నిర్మాణమువిషయమును సంపూర్ణముగా స్థానిక ప్రభుత్వములకు వదలివేసిరి. స్థానికాధికారు లేచ్చటనైనను పంచాయతులను నెలకొల్పు నెంచినయెడల కొన్ని మూలసూత్రములకు మనమున నిశ్చయించుకొన వచ్చునని సూచించిరి. ఈసూత్రములలో వీరు మొదట విమర్శనార్థము పంపుచు చేసిన సూచనలకంటె విశేష విభేదము లేవియును లేవు. ఎప్పుడు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సంగతి సందర్భములను స్థానిక ప్రభుత్వములకు వదలివేసి వారి ఇష్టానుసారము పంచాయతుల నిర్మాణమును సాగింపవచ్చునని యుత్తరపుచ్చేసిరో అప్పుడే హైదరాబాద్ పత్రిక లన్నియును కొల్లున గోచుపెట్టినవి. పంచాయతీలు మన స్వపరిపాలనావిధానమున ప్రథమ సోపానము. ఇవి విజయవంతము లగుటకు హైదరాబాద్ భూమిలో సమాజముగ ప్రజాగుణములు ప్రజా

విశ్వాసములు గలవనుట చారిత్రకముగా నిర్ధారణయై యున్నది. అయిన ప్రజాబలము ప్రవృద్ధి యగుట సామాన్యముగా నిరంకుశాధికారము వహింపవలెననుపడియుండు క్రింది యధికారులకు గిట్టుకు. కావున వీరి మాటలను సులభముగా త్రోసివేయజాలని స్థానిక ప్రభుత్వము లెంతోదూరము స్వతంత్రముగా పంచాయతుల యభివృద్ధి నెనర్పజాలవు. అందుచేత ఇండియా ప్రభుత్వమువారే విషయము లిట్లు నమవలయునని వినించియుండుట యత్యావశ్యకమయి యుండెను అని ప్రతి హేందవాభివృద్ధిపరుడును నుద్ఘోషించెను. ఆయుద్ధోషలో నర్థము లేకపోలేదనుటకు మొదట నిదర్శనము కనుపించినది. మన స్థానిక ప్రభుత్వము వారు పంచాయతుల నిర్మాణమును గురించి యుత్తరపు ప్రకటించినారు. ఇంతత్వరలో నీప్రకటనను వెలువరుచుటయు నొకగుణమే యగునని మారాజధానిలోని స్థానిక ప్రభుత్వాధికారులు మిక్కిలి ప్రశంసకు పాత్రులు కావలసియున్నారు. కాని ఈప్రకటన 1884 వ సంవత్సరపు లోకలుబోర్డుల ఆక్తునకును 1888 వ సంవత్సరపు గ్రామకోర్టుల ఆక్తునకును 1816 వ సంవత్సరపు గ్రామపంచాయతుల నిబంధనలకును నుద్విత్తు ఆవల ఈవల తొణక రాదను దృఢ నిశ్చయముతో నేర్పరుపబడి యుండుటచే పంచాయతులు విషయమున మనస్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఏమాత్రము స్వరంత్రముగా ప్రవర్తించ నొప్పుకొన నిష్పము లేనివారై యున్నారనుట స్పష్టము. ఈవిషయము ముందునకు విమర్శనీయమై యున్నది.

మన మహమ్మదీయ సోదరులు.

నేటిదినము మన మహమ్మదీయ సోదరులను రెండు సమస్యలు మహా సాక్షోభస్థితి యుండి యుండుటకు వగవలసి యున్నాము. ఈ సంవత్సరము దేశీయమహాసభ బొంబయిలో జలుగుననియు నచ్చట నేకముఖముగా హైదరాబాద్ భూమి యంతయు యుద్ధవిషయమున తన మకోనిశ్చయమును దెలిపి తనకు ముందురావలసిన స్వాతంత్ర్యము సంగతిని నివేదించుకొను రీతిని నేర్పాటులు జలుగుచు యావశ్యకము. యనేకులు బహుకాలముగా నుద్ఘోషించుచున్నారు. ఏతదర్థము మహమ్మదీయుల సర్వేదియా సమావేశమును బొంబయిలో జరుగవలసిందని హైదరాబాద్ మాత్రమేగాక యనేకులు మహమ్మదీయులు గూడ కొంతకాలముగా సర్వ మహమ్మదీయ సోదరులను ప్రోత్సాహ పరచుచు నచ్చుచున్నారు ఈ యుపక్రమము వినవచ్చిన పోడనే యెదుటికడు సిద్ధమయ్యెననియు కొంతకాలము బొంబయి పత్రికలలో నచ్చటి మహమ్మదీయ నాయకులు వారలలో వారు పరస్పరము దూషించుకొనుట సంభవించెననియు వార్తలను జాగ్రత్తగా చదివిన మాచదువరు లుదరకును నర్థమయ్యే యుండగలదు. నేటికిని నావిషయము చర్చనందుననే యున్నది టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ఆగాఖానుగారు బొంబయిలో సమావేశము జరుగరాదని ఖండితముగా తమకు వ్రాసినట్లు ప్రకటించుచు బొంబాయి రాజధానిలో ననేక మహమ్మదీయ ప్రముఖులు ఆగాఖానుగారితో నేకిభవించుచున్నారని వ్రాయుచున్నది. లక్నోనుంచి నాజీరుద్దీన్ హాసన్ గారు సమావేశము తప్పక బొంబయిలో

కావలసినదనియును మహమ్మదీయుల లీగు (సంఘము) యొక్క సజీవత్వము ఇప్పుడు కనుపించినదప్పు ముందునకీది పనికిరాజాలదనియును వాచియుచున్నారు. హైందవ మహమ్మదీయ సంఘములు ఈ భూమిలోని ముఖ్యతమ సంఘములు. ఈ రెండును పరస్పరము స్నేహభావము పెంచుకొనుటకును కలసి పనిచేయు నాలోచించుటకును ఈ సవత్సరపు బొంబాయి కాంగ్రెసు సమావేశ సమయము తమము. అందుచేతనే నాజరుద్దీన్ గారు సర్వేంద్రియా మహమ్మదీయసంఘము నాయకు లిప్పుడు చక్కగా పరిశ్రమచేసి సందర్శించుటను నడుపనియెడల ఉత్సాహవంతులగు హైందవ మహమ్మదీయులు వేరుమాగ్గ మరయవలసియుండునని ప్రాయట సంభవించినది. బొంబాయి సమావేశ సమస్యవలనే మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ సమస్యయగుడ మహమ్మదీయులలో భిన్నాభిప్రాయములను గలిగించినది. హిందూ విశ్వవిద్యాలయపు పద్ధతుల ననుసరించి మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణ మంగీకరింపబడవలయునా? యంగీకరింపబడరాదాయను సమస్య బహుత్వముగా విమర్శింపబడినది. హిందూ విశ్వవిద్యాలయపురీతిని నంగీకరింపవచ్చునను తీర్మానము చేయబడి నప్పటికిని అట్టి తీర్మానమును చేయుటకు ముందు జరిగిన వాగ్వివాద ఫలముగ నొక పక్షమువారు సమావేశ స్థానమునుండి వెడలిపోయినట్లు స్పష్టముగా తెలియవచ్చి యున్నది. అన్నియుబట్టి చూడ నేమన మహమ్మదీయ సోదరులలో తీవ్రసంచలనము ప్రారంభమైన దనుట విశదము. పూర్వాచార పక్షపాతముగల వృద్ధనాయకులు ఉత్సాహవంతుల మానసములలో తాండమాడు నూతనాదర్శముల బలము నెరింగి వారిని వివేకముతో నడుపుటయు నుత్సుకులు తమప్రత నాయకుల యనుభవమునందు గొంపముంచి కొంతకొంత పని జరుగునని తోచునెడల వారు సూచించు మార్గముములను సావధానముతో విమర్శించి యవలంబించవలసినచోట నవలంబించుటయు జరిగిన యెడల సంతయు చక్కగా నుండిపోవు ననుటకు సందియములేదు. బొంబాయి సమావేశమును మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమును రెండింటి నాంధ్రనీయములే కావునను ఒకపక్ష మొకదానిని మరియొకపక్షము మరియొకదానిని ఆమోదించు వారు కావునను పరస్పరము సమాధానపడుట కడు నుకరము. అట్టి సమాధానము కలిగి అచిరకాలమున మన మహమ్మదీయ సోదరులు కార్యచరత్వమును రూఢిగజూపి దేశహితమునకు హైందవసోదరులతో నైక్యముగ పాటుపడుదురుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

వాఙ్మయ విషయావస్థ.

ఇంచుమించు మాడేడ్డ క్రిందట బూతుగ్రంథములనుండి ప్రకటించిన నేరము వాకోపింది, అనేకములగు శాంధ్రగ్రంథముల సందర్శనకు నుకరాను పోలీసువారు వెళ్ళు వ్యాజ్యములు తెచ్చియుండిరి. అపు డాంధ్రదేశమున తయ్యముచేయబడిన సందేశము. విషయము నిందితులకన్న వాఙ్మయమునే యధికముగ బాధించుచున్నావు. ఇతరములకు న్యదేశ విదేశ వాఙ్మయముల స్థితిగతులను మాత్రమే పరిశీలించి యానివనుననుస్థితి బహిరంగముగా నుపసంహరింపబడుట యత్యవశ్యమనియు, నిందితులైనవారు భాషాభిమానులును భవిష్యత్తును పలుకుటకీ గలవారును నగుటచేత వాఙ్మయమునకు వాదలోపమునని యపాయము కలుగదనియు విశ్వసించి యుంటిమిగాని యజేమి కారణముచేతకో యావ్యాజ్యముల పుట్టడట్లే యనిగిరిపోయి పర్యవసానము బహిరంగమున బడకపోయినది. ఇట్టి సందర్భములలో పోలీసువారు నుకలనేవో తెలుగు ప్రస్తావనలనుగూర్చి ఇక్కడకు మీరు

నందును వ్యాజ్యములు తెచ్చినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ప్రకృత నిందితులు సంపన్నులుగాని కేవల పుస్తక విశేషులు, వారు—అధునకు మొకకడ—వాఙ్మయ శ్రేయోభిలాషులుగలవారనుట కవకాశము లేదనియుకూడ తెలియవచ్చుటచే, ఆంధ్రవాఙ్మయ శ్రేయోభిలాషులందఱును ప్రతివాడుల యజ్ఞాన దోషలక్షణముల కారణముగా న్యవ్యాజ్యమున కవమానముగాని హానిగాని కలుగజేయరాదుగాను యవశ్యక రక్షణమని హెచ్చరించుచున్నారము.

బొంబాయి విశిష్టములు.

బొంబాయిలో మన ప్రముఖులు ప్రభుత్వము వారిలోను త్వర ప్రత్యుత్తరములు నమిసి పరిశ్రామికాభివృద్ధికి కావలసిన విషయములకు నరికినంతి ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుటకు నొక సంఘమును ప్రభుత్వము వారిచే నిర్మించిరిగాని ఆ సంఘమున బొంబాయి చేబర ఆఫ్ కామర్స్ వారి ప్రతినిధులు ఇరవైరు; బొంబాయి మిల్లు అధిపతుల ప్రతినిధులు ఇరవైరు; హైందవ చేబర ఆఫ్ కామర్స్ ప్రతినిధులు ఇరవైరు. అమ్మకాబాదు మిల్లు అధిపతుల ప్రతినిధి యొకడు నుండును. ఇరువురు ఇతర సభ్యులును కార్యదర్శియు ప్రభుత్వమువారిచే నియమితు లగుదురు. ఈ సంఘమునకు విశేషము కరాచిలోను ఇతర ముఖ్య పట్టణములలోను సేకరింప బడుదురు. ఈ సంఘమువారి కద్దవ వచ్చు సుకృతములకు పరిమితి అది నడువగలవియ కానా యనుటకు నిర్ణయించి వారి కొంతవరకు ప్రభుత్వము వారి సాయము కావలెననుటను తెలియజేయుట పరిపని. న్యదేశ పరిశ్రామికాభివృద్ధికి కారణమగు సర్వ వృత్తాంతములకు నుకరానుటయు పరిపనియే. కరాచి! బొంబాయి కార్యదర్శులారా! కరాచి విల్లింగ్డను ప్రభువాకరాచి. మీరు మాదర్శకులై యితరరాజధానులకు నెగుడుదురు గాక. మా ప్రభుత్వము వారు మా నాయకులును తిజుల యొక్కయు ప్రభుత్వము యొక్కయు పరస్పర సంప్రతీకరణ చరిత్ర నిట్టిదని మీకుండియైన నేర్చుకొందురు గాక.

సర్ విలియము మేయరుగారు.

కరాచిచేబర ఆఫ్ కామర్స్ అధ్యక్షుడు గారగు వెబ్బు మన ఇండియాలో యధ్యక్షునిమిత్రము 37½ కోటి ఋణము ఉత్పాదించుట కలసినదనిచేసిన సలహాయంత నిరసయోగ మయినదియు మేమిదివరకు రెండుముఖ్యవాగ్దానములలో విమర్శించితిమి. మన ఇండియా ప్రభుత్వమున వార్ధిక సభ్యుడగు సర్. విలియము మేయరుగారు కొన్నిదినముల క్రిందట కరాచి దర్శన మిచ్చినపుడు వెబ్బుగారి సలహానుకురించి యభిప్రాయమిచ్చుచు మాతో నేర్పరించుకొందుట మిక్కిలి సంతోషకరము. ఈ సందర్భములలో హైందవభూమితయకన రములకు తానుతగిన ద్రవ్యమునుననుకూలముకొని తృప్తిగాకాల ముగడిసిన నంతియే చాలానది వారుస్పష్టముగా తెలియజేసిరి. హైందవ భూమియొక్క యధికపరిస్థితులకు చక్కగా తెరింగి సానుభూతితో మెలంకు పడికాదులకుండి చేరుద్రుత్వ త్రరములచ్చునని హైందవ ప్రజలకుకొని యుండలేరు. అందులోను వార్ధికసభ్యులలో నుత్తముడగు మేయరుగారు సర్. విలియము ఇండియా శక్తులను నెరంగులాలక పోవునని ఎవ్వరును ననుకొని యుండలేరు. అందరెవరుమాచిసరితినే ప్రత్యుత్తరమిచ్చి మేయరుగారు కీర్తిపాతములనుండు వారు నిజముగా నభివందనము లగుచున్నారు.

నీటిగండములు.

కడచిన శనివారమునాడు మాదిలే ఖమ్మ లొకరు పుట్టుగుంట ఆగ్రహారము నుండి వ్రాసిన లేఖను అధికారులు గమనింపవలసియైనట్లు. డెల్టా గ్రామము తెల్లవూరు నుండి ముంపుల మీలో నై యుండును. అందుగాను ఇప్పటి పెద్దతులక్రింద తగిన ముగగుకాలుకల లేక పోవుటచేత అపాయము హెచ్చుచున్నది. ఈ గ్రామపురము యమింకు చిత్రముగా నున్నది. ఈ గ్రామముమీదుగా ప్రకాశించు ఏరులను పరిసరగ్రామముల యుపయోగార్థము నిరోధించుటచే నసాయము లేకుని దై నదను మానిలేఖమి వార్త చువువారల కర్థముకాకపోయి. అగ్రహారమునుచే నసాయము లకు భవిష్యత్తునకీ యనుట శాస్త్రముగాను, మాట్లాడి నిధులను జోక్యము కలుగజేసికొనగల అధికారులకు తగిన ప్రతీకారము లొనగ్గు వాలోచింతుని నమ్ముచున్నాము.

సానిక వార్తలు

అట్టోబరు దినచర్య.

మంగళవారము, ౧౯వ తేది.

కార్పొరేషన్ సాధారణ సభ. సాగి.౧౧

దీపముల వేళ: నేటి సాయంకాలము ౬-౧౦ గంటలకును, రేపు సాయంకాలము ౬-౧౨ గంటలకును దీపములు వెలిగింపబడును.

లేఖా పరిశీలనాధికారి కచ్చేరి:— ఇదివరకు జనరలు పోస్టాఫీసుగా నుండిన లేఖా పరిశీలనాధికారి కచ్చేరి నొం ఆర్డి నెట్టు లై స్సు బంగారావు మార్చబడ్డది.

క్రీడా వార్తలు:— పీఠిక ఇంటర్ కల్ల జనుల్ క్రికెటు కడచినశనివారము 16 వ తేదీని వాస్తుకళాశాల భూమియందు వాస్తుకళాశాలకును కయ్యవ్వకళాశాలకును జరిగినఆటలో వైద్యకళాశాల గెలిచెను. వీరు వీరి ౧౧గో వరుగుల జేసిరి వాస్తుకళాశాల వారు 68 మాత్రము చేయవారిరి. ఈ దినమే రాజధాని క్రీడాభూమియందు రాజధాని కళాశాలకును, వ్యాయకళాశాలకును మరయొకఆటజరిగెను. దీనిలో వ్యాయకళాశాలవారు ౧౧గో చేసిరి అయితే రాజధానివారు ౧ కెటులయ్యుండ ౧౧గో కంటె ఎవ్వరచేసి గెలిచిరి.

సర్ సి. శంకర నాయుడుగారికి విందు.

క్రిందటి శనివారమునాటిరాత్రి "హిందూ" పత్రికాధిపతిగారు యన్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు అవర్స మైలపూరులోవీరు ఇంటికెద్ద గో. సర్ శంకర నాయుడుగారికి విందుజేసిరి. చెన్నపురిలోని పత్రికాధిపతులందఱును ఇతర ప్రముఖులు కొందఱును అచ్చటికి విజయముజేసిరి.

కస్తూరి రంగయ్యంగారు అవర్స సర్. సి. శంకర నాయుడుగారికి స్వస్థితునపాడించుచు నిలువ చెప్పిరి. నాయా వ్యవహారము కంగీకరించి పత్రికాధిపతులందఱునునకును కచ్చేరి నవలన సర్. సి. శంకర నాయుడుగారు సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభలో సభ్యులుగా నుండుటకు అర్హులని వీరిందఱు ఏకాభిప్రాయమై యున్నట్లుస్పష్టమగుచున్నది. మరియు నాకు నాయుడుగారితో 65 సంవత్సరములకుండి పరిచయము కలదు నాయుడుగారికి గల విశేష విధనమును, విషయములను చక్కగా పరిశీలించుకొనియు, మార్గదర్శియు నిశ్చలభావమును, రుజు ప్రవర్తనము మున్నగువిషయము వారు జేయుబోవు ప్రయోగమున వారికి సోదృశ్యమునుటకు సంతోషములేదు ఇంతే గాక మన దేశాభివృద్ధికి ముఖ్యమగు స్థానిక స్వపరిపాలనవిద్య పురావరుటిది గనుక వారినివచ్చుమై తగిన శ్రద్ధబానుటకు నాయుడుగారికి చక్కనిసమయమువచ్చింది. గనుక వారు చాల అదృష్టవంతులు. ఇదివరకే విద్యావిషయమై వారు చాలాసారులకిరి అనేక సంవత్సరములు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు పీఠికేటు మెంబరుగా నుండిరి. కాంగ్రెసు ఆగంధించింది. మొదలు వారి విషయమై చాల పాటుపడి ఒక సారి అధ్యక్షులుగానుండిరి. అనేక సంవత్సరములు శాసననిర్మాణ సభలో మెంబరుగా నుండిరి. గాన స్థానిక స్వపరిపాలన విషయము చుచు కచ్చేరి పనిచేయుచునుటకు సుదేహములేదు. వీరు వ్యాయ స్థానలైకున, చెన్నపురిసంవికకు కొంతకాలమును పురావరుటిగానుండి వారినూతనపదవిలో మనకు మూలమునధారముగా నుండురు. ఇట్టిసమయములకుగలిగిన వీరు సామ్రాజ్యశాసన నిర్మాణసభలో ప్రకాశింతుగుటకు సుదేహములేదు.

సర్ శంకర నాయుడుగారు ఆంగులిమిలు బయలుదేప్పిరి.

కస్తూరి రంగయ్యంగారు వాసు చిరకాల స్నేహితులు గనుక వచ్చుగురించి విశేష బాగా జెప్పిరి వీరు ఎటువంటిదను జేకాభివృద్ధికి విద్యచాల ముఖ్యము అదియేమన దేశస్థులకు చాల విద్యాము నియ్యుట అట్లు విద్యాము గలిగిన మనము స్థానిక స్వపరిపాలనకు అర్హులగుచుము. పత్రికాధిపతులందఱు విచ్చేసి వచ్చు చాల గౌరవించినందుకు అనేకసందము లాచరించుచున్నాము.

సామ్రాజ్యదేశమునందలి పత్రికాధిపతులు ఎవ్వరైన వాకరియిన నొకరు తీవ్రముగా వ్రాసికొనినను కార్యమువీరొ ఒకవిధముగ నెరజేసిన తరువాత వారిపూర్వ వైకములను మరచిపోయి స్నేహభావముతో నుండును. మనవాట్లుండను వంగదేశపు విభాగము జరిగి కొంచెముయముం ను గ పది సంవత్సరములైనను ఆ విభాగమును చక్కర్దిగాను పట్టాభిషేకముచును రద్దుచేసినను పత్రికా నిర్వాహము వారి క్రోధ భావమును కడలలేదు. నేను చెప్పిపట్టుచునకు వచ్చి చాల కాల మగుటచే ననేరం స్నేహము కలిగింది. గాన వారు నందరిని వనములకు నేను చాల వింతింపు చున్నాను. పిమ్మట అనిలిసెంటుమ్యుగాను, ఎ. సి. పాథసాధి వాడుకుగాను, మాట్లాడిన తరువాత నాటి చర్య ముగిసెను.

విరోధా మహా సంగ్రామము

జర్నలు సేనలో 85000 మంది హతులగుట.

జర్నలుల నౌకలు ముంచ బడుట.

లాండ్ ఫోర్సులో రహస్యచారిక గొప్ప విజయము కలుగుట.

బల్గేరియాకు జర్నలులు లంచ మిచ్చుట.

సర్ ఎడ్వర్డు గ్రే నారి ప్రసంగము.

ఇంగ్లండు

సర్ ఎడ్వర్డు గ్రే నారి ప్రసంగము.

లండను అక్టోబరు 14:— బాల్కను రాష్ట్రములలో పాశురస్యము కలిగించుటకు మిత్రమండలివారు ప్రయత్నించుచున్నది. జర్మనీ ఆస్ట్రీయా బల్గేరియా దేశముల రాజులును దొరతనములును కలిసి మిత్రమండలి వారివై యుద్ధమునకు బాల్కను రాష్ట్రములను నిర్దోషములతో కృత్యకృతులైరి. ఏకపాటి ఏకమతము ఏకభావము గల వారందరూ తమభావమునే గల దేశము వారిలో కూడుటవలన నారియాశములన్నియు సఫలమగునను నాశగల్గించి వారిటులచేయుగలిగిరిగాని బాల్కను రాష్ట్రములలో సంయోగభాగ మభావముగానే యున్నది. మిత్రమండలి వారికి సంపూర్ణ విజయము కలిగినచో జర్మి సంయోగము సిద్ధించుట కకకాశ మేర్పడును. వీరిలో వీరికి జరిగిన కార్య సంధానమును బల్గేరియా వారు యుద్ధమున సహాయము చేసి నచో నా దేశమునకు లాభమును చూపుట యొక్కతము గాన నటుల మిత్రమండలి వారు సహాయము చేసెదమనిరి. కాని మీరు యుద్ధమునకు రాకుండనున్న నే మీరు మిత్రమండలి వారు చేసెదమన్న సహాయమునున్న మేనుధికపహానుక చేసెదమని శత్రు రాష్ట్రముల వాగవినిరి తెలియుచున్నది. శత్రురాష్ట్రములవారిని బల్గేరియావారిని రహస్యముగ నెట్టిసంధియుజరుగలేదను విషయమును మే మెంతమాత్రమును విశ్వసించజాలము ఎరుగని మీరు తటస్థముగ మండిపడినచో మీ కధికముగ లాభమును చూపెదమని శత్రు రాష్ట్రములు మితిమీరిన యాశ కలిగించకపోయిన బల్గేరియా వారు యుద్ధమునకు దిగుదురా? ఆ లాభము లేలేదను సమాధి దేశములకు నష్టకరముల నుద్ఘాటించుట నిశ్చయము.

మిమీని కూచుండు.

మొదటి సందేహము మీరును గుమేరియా దేశము వారి స్నేహభావము కలిగియున్నది. బాల్కను రాష్ట్రములలో కరువు కలిగించక పాశురస్యమును కలిగించుటకు మేము చేసిన ప్రయత్నములలో వారు కూడ సేకరించిరి. రాజకీయ విదర్భములలో మిత్రమండలి వారిని భిన్నాభిప్రాయములు లేవు సర్వోచుస్థితి.

శత్రువును విముచిస్తామనియు సర్వోచు దేశమును గూర్చి ముచ్చటించుచున్నాను. ఆరంభమునందు మిత్రమండలి వారు సర్వోచు దేశమునకు శక్తివంతమైన సహాయము చేయుచున్నారనియు వారి ఆదేశము శత్రుదేశముల నుద్ధరింపవలెననియు మిత్రమండలి సేన లితన రంగములలో తీవ్రముగ పోరాడుతుంటున్నది. చాధికముగ సహాయము చేయుగలిగి యుండలేదు. ఇంగ్లండ్ వారి శత్రువులు బల్గేరియావారిని సమర్థము చేయుచున్నది. ఇంగ్లండ్ వారు మంలసేనలను సమకూర్చుకొని శత్రువులను తగిమిచేయుట చాల శ్రమసమయమునకు కార్యమును నూనించుచున్నది. కాని ఈసారి బల్గేరియావారు కూడ సర్వోచు దేశముపై గవియు నుండుటచే నితరములు మారినది.

గ్రీసు దేశము.

బల్గేరియావారు సర్వోచుపై దాడిచేడటవలన సర్వోచు గ్రీసుదేశమును సందేహించుచు మరల నాలోచనకు పుచ్చుచున్నది. గ్రీసు ప్రోటెస్టంట్లవారి యొక్కయు ప్రజల యొక్కయు భావములను తెలుసుకొనటకు వెజలనుగావును జంబుమిగులను నిచ్చిన యుద్ధస్థానములే నిదర్శనములు. కాని లాభకరమైన సర్వోచు గ్రీసుదేశములకు సహాయము లరట నిశ్చయమని విషయము. మిత్రమండలి వారు మొదటిసేన గ్రీసులోనికి పంపిరి. దొరతనమువారు నామకాశ్రయమున దింప కూడలేదు. కాని మేము దింపిన యొద్దమునకు వచ్చు సేనలచట దిగిటకు చేయుచున్న సమరములవలన

వారి కీసేనలు సహాయకరములను భావము కలిగియున్నదనుట స్పష్టము. సర్వోచు గ్రీసు సందేహించుచు గ్రీసువారిట్టి భావమునే కలిగియుండుట కర్తవ్యము. ఈనూతన విధానమునకు ప్రతిఘోషములు పుట్టిన వైవిధ్యాధికారము విషయములను చాల శ్రద్ధతో చర్చించుచున్నాను. ఆసియనులు చక్కని యుద్ధ నిర్ణయము నూనించుచున్నవని మిత్రమండలివారు తలచిరి. ఆంగ్లపరామ దేశములవారు కలిసిపనిచేయుచున్నారని. ఆక కాశముకలుగనే సేనలను పంపెదమని రహస్యచారిని. జాతీయత సంరక్షణార్థము సర్వోచువారు కఠినపాధలకు పాల్పడ నలసియున్నది. కాని అంత్యఫలితముల మిత్రమండలి విజయమున విమిడియున్నది.

జర్మిను విమానములు ముట్టడి సలుపుట.

లండను అక్టోబరు 15:— బుధవారమునాడు జర్మిను విమానములు ముట్టడిసరిపెరి. నష్టములుమాత్రముకలుగలేదనియే చెప్పరచ్చును. జర్మినివారి దుర్భాగములు ప్రజలపై సంపూర్ణముగ బోధనమిచ్చుచి. ఇర్మినివారి సేన శత్రుప్రయోగము లందియైన జంబులవలన వారి శక్తియు నిదృష్టతయు బలపరచుచున్నది.

నాటకకాలము మున్నగు వివిధ స్థలములకు విన్నపాము కాలమున ప్రజలు యథా ప్రకారము విచ్చేసిరి. ఒక నాటకకాల మాత్రము ప్రదర్శనములు మానేసెను కాని విన్నపాము కాలమున మే సేనలను సహజశేష ప్రదర్శనముల నాపేశములు తగినంత కారణములేదని తీర్మానించిరి.

యుద్ధమునకు సైనికులు.

లండను అక్టోబరు 16:— సర్వోచుకు సంపూర్ణము యుండుట వైశ్యములని దేశములకుగల వైశ్యములు మందలకలో నుండలేనన్న వెక్కండ్రు వైశ్యులు కావలసియున్నాడు. తమోమే చాలమంది వైశ్యు లరసరమైయున్నారు. అంకితము ప్రభువు బంధించుచున్నారని వైశ్యులు తిన్న నుద్యోగులకు ప్రాసన లేఖనే తెలియపరచిరి.

ప్రధానస్థానమునాది సర్ ఎడ్వర్డు కార్మనుగాను.

లండను, అక్టోబరు 16:— వీరు తన ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నొసగిరి. ఇందుకు కారణము తెలియదు. వీరు తన రాజీనామాను రద్దుపరచుచుండుటకు సుదీర్ఘముతో దొరతనము వారుంటుచే, కార్మనుగా ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నొసగిన సంగతి ప్రయోగించలేదు. ఆ డెయిలీన్యూస్ పత్రిక ప్రాసన.

అర్జెంటిను ప్రభువుగారి లేఖ.

లండను అక్టోబరు 15:— “మీ ప్రభువుల రద్దుపరచుట నుపసాధింప ఆర్జెంటిను ప్రభువుగారు బల్గేరియా రాజుగారికి ప్రాసన.

బాల్కను సముద్రమున జర్మనుల వ్యాపార మాగిపోవుట.

లండను అక్టోబరు 15:— బాల్కను సముద్రమున ఆంగ్ల జలాంతర్గాములు జర్మనుల వ్యాపార నౌకలను పడువనిచ్చుట యేలేదు. స్వీడనుకు జర్మనులు ఇరుముడు తెచ్చుకొనుటకు విజలేకుండ పోయినది. ఇదిగద 40 స్టీమరుల బారియాకుండి రాకపోకలు చేయుచు వున్నది తెచ్చుచుండెను. ఇర్మను దిగు మతి వాగము కాని చేయవలెనని చూపెను. జర్మనీకి జీవనముగూడ పోయింద బాగుగాంధించుచున్నాను. జర్మనులు ఇంగ్లాండువారి నౌకలనుమాత్రమే ముంచగలిగిరిగాని సమరముగూడ చేయగలిగి యుండలేదు. ఇప్పుడాంగ్లే ఈ సర్వోచునకు జలసేన వాండ్లేయనుచున్నాను. ఇటులవీరు సరికొన్ని నౌకలనుగూడ ముంచినచో జర్మనివారికి చాలాప్రయోజనము కలుగవని కొనెనుచోగనుపొరటికను పత్రిక ప్రాసనది.

ఆంగ్లజలాంతర్గామి సాహసము.

లండను అక్టోబరు 15:— కొనెను పోగను-బాల్కను సముద్రమున నౌక ఆంగ్లజలాంతర్గామి రెండు జర్మను డిస్ట్రోయరులను యుద్ధ నౌకలను ముంచిరి. రెండుసారులు వారి నౌకాదళము పోరాడలేదని.

అంగ్లేయుల యుద్ధ ప్రకటనము.

లండను అక్టోబరు 15:— ఆంగ్ల దేశమువారు బల్గేరియాతో యుద్ధమును ప్రకటించిరి.

ఇండియనుసీమిలసర్వీసు చట్టము.

లండను, అక్టోబరు 15:— ఈచట్టము పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో రెండవసారిచదువబడి ఆమోదించబడినది. ఇరీ తీలేకుండ నియమింపబడువారికి వరుసను అగ్రత అన్నియు నుండవలెను. తగినవిద్యాలై కాద్యయున్నట్లు కమిషనరులకు సంప్రదించుకలెక అది ఈచట్టము నున్నది.

జర్మినులదాడి.

లండను అక్టోబరు 15:— జర్మినులు దాడిజరిగిన చురు నాడు బహువిస్తారముగా ప్రజలు సేనల చేరిరి.

జర్మనుల నౌకలు.

లండను అక్టోబరు 15:— 24 చిన్న జర్మను నౌకలను పట్టుకొని గ్రెయిన్ వోలును న్యూకాస్టిలులోను నుంచిరి.

ప్రాన్సు

ప్రాన్సురంగమున శత్రువులు ముట్టడిసలుపుట.

లండను అక్టోబరు 16:— పేరీస్ నిష్పత్తినిమున లొర యినునా మేమాక్రమించుకొనిన కందకముల శత్రువులు చాల తడవలు ముట్టడించిరి. కాని మేము వారల తమివేసి వారిలో 100 మందిని కైరీలుగ గొట్టిమి కొంతవరకు తీరకును ఫిరంగులు కాల్చి పిదప జర్మనివారు లింజ్, స్క్రాట్టిజమాంక్లి లను పట్టుడించిరి. మేము వారల నవలీలవారదొరికిమి. తగ్గిన ప్రదేశముల విశేషములెన్నియులేవు అని పరానువాన ప్రకటించిరి.

మిత్రమండలివారి ఫిరంగివళములు.

లాహోరు అక్టోబరు 17:— లండను అక్టోబరు 16:— ప్రతిరోజునను వివిధస్థలములపై బలమగు పోరాటము జరుగుచున్నది. మిత్రమండలివారి ఫిరంగివళములు యీ ప్రాంతమున నుండు శత్రువులకు ఇరుపకా నౌకలని నాశనము చేసినది ఆయుధైర్దాములనున్న విలేఖరి సెంట్రల్ న్యూస్ పత్రికకు తెలియపరచెను.

వాస్టెసులో జర్మనులను తరుముట

లండను, అక్టోబరు 15:— పొరెను — వాస్టెసు కి మైళ్ల పొడవున జర్మనులు విపరీతముగ గుండ్లబంపి తలపడిరి. ప్రతి సోటను శత్రువులు తమచుడిరి కాని హస్తమెక్కిలరావు యొద్ద మాత్రమువారు పోగొట్టుకొనిన కందకముల నాక్రమించగలిగిరి. పరానువాద ఫిరంగులను కాల్చి జర్మనుల కందకములను నాశనముచేసి వయెలుగో రుడుసారులు గృహములను కూల్చివేసిరి. లానురొడు కిగెద అడవిలోనుగూడ ఫిరంగుల యుద్ధము దిం నుంతయు జరిగింది. ముంపేను ఆ ఆహార్యకీ తూర్పున శత్రువులు కొన్ని కందకములను మరలనాక్రమించగలిగిరి. ఈసెల 9 వ తేదీని శత్రువులక్రమించు కొనకందకములను లొరైసులో పరానువారు మరలస్వాధీకరమకొనిరి

పరానువారి యుద్ధ ప్రకటనము

లండను అక్టోబరు 17:— పరానువారి బల్గేరియాతో యుద్ధమును ప్రకటించిరి.

పరానువారి ప్రకటనము.

లండను అక్టోబరు 17:— అర్జెంటినులోను లొరైసులోను సేనలు ముందుకు వెళ్ళిచి న్యూ వెల్లికి అగ్నేయమున పరానువారిక బలమగు స్తానమును పట్టుకొనిరి. లొరైసు యొద్ద పోరు జరుగుచున్నది లొరైసులో రెండు కుత్తరమున కొంత స్థలమును పరాను వారు రాక్రమించిరి. అహార పవార్థ ములునుచుచేయు బడిల స్థానముల పై విమానములు బాంబులను వేసినవి.

అస్త్రీ జర్మనీ సేవలకు కలిగిన నష్టములు
 బంధను అస్త్రీలకు 16. — పేరీస్ నెప్పియా వారు తమ
 శత్రువులతో అధిక సాహసముతో పోరుచుండిన నిమిత్తమి
 తెలియవచ్చుచున్నది. అస్త్రీయా వారికి జర్మనీ వారికి 20
 వేల మంది సైనికులు నష్టమైరి. 40 వేల మంది సైనికులకు గా
 యములు తగిలెను. తమ కధికముగు నష్టములు కలుగుచున్నవని
 యా, జర్మనీ వారింత పట్టుదలతో పోరునది భావించు
 నశేదనము, తమకామ బల్లెయా వారు స్పెయియా వారి నెదిరిం
 పులెననియు, జర్మనీ వారు సోఫియా నోరున్న తమ రాజ్యబా
 దలకు తెలిపిరి. తమ శత్రువులు యుద్ధమున కరముల
 నన్నిటి తమకంటె అధికముగ కలిగియుండి తమొదిరించుచుం
 డినను, స్పెయియా వారు సేవు, డ్రీ, దామ్యముల చెంత
 నుండు స్థానముల తమయధీనమందుంచుకొన గలిగిరి నెమెండ్రీ
 యా, ఇతరేపులపద్దతుండు జర్మనీ సేవల వారు కష్టముల
 పాలుచేయుచుండిరి. మెరెస్సుమభూమిపై శత్రువులు పది
 మైళ్లదూరమే ప్రయాణించిరి. మెరెస్, ప్లూన లోయలకుననుగు
 నున్న గుట్టలకు ప్రస్తుతిము వారు మాట్టడించుచుండిరి. జెప్పిగు
 వద్దనున్న రాగియుంత్రకాలముల పట్టుకొనబయ్యె, టిమకు లో
 యలో బల్లెయా సైన్యముల గలనోకనుటయు వారి ఉద్దేశము
 లె నట్లు కన్పట్టుచున్నది.

సెప్టెంబరు నెల కిరణము వాటిలనుండుట.

అందఱు అక్టోబరు 16:— పేరిస్—జర్మనీవారికి సహాయము చేయ 80 వేలమంది సైనికులు పంపబడిరి. ఆ మూలమున పోలీసు వాట్లవద్ద పోరాడించుచుండిన సెప్టెంబరు నేరముగ్గురు డిప్యూటీ గవర్నరులు మిగిలిన వారికి కలుగుచున్నది. సెప్టెంబరు నేరము కురుక లగుటకు సిద్ధముగ నున్నది. ఆంగ్లముగాను నేరముగలకు వీరగ్రహణతో జేచియుండిరి. మిత్రమండలివారు త్వరలో తగినంత సైన్యమును బంపియెడల ఆస్ట్రో జర్మను నేరము సెప్టెంబరులో చిరవివాదుల జేయవచ్చునని సెప్టెంబరు లకు దృఢపర్యవేక్షణ కలదు.

ఇరువదారి ప్రయోగముల నింతరాయము కలిగించుట.

అందఱు అక్టో 16:— ప్రాచీన్ వోల్ టెన్ నకును 46 మైళ్ళ మారమునకు యనువదారి మూలకమైన రాకపోకలు ఆపివేయబడినవి. సెప్టెంబరులో కొంతకు సెగోనికాలో కరణు బొచ్చిరి ఆం ఏదెక్కుమంది లంతివాస్తవమైనవి.

సెగోనికాలోని మిత్రమండలి సేనలు.

అందఱు అక్టోబరు 17:— ఏథెన్స్—సెగోనికాలోనుండిన మిత్రమండలివారి సేనలు కులవారుగాను సెప్టెంబరు బల్లెరియా రాజ్యముల మండలి స్థానమున పయనమయ్యెను.

సెప్టెంబరువారి యుద్ధ ప్రకటనము.

అందఱు అక్టోబరు 15:— బల్లెరియావారు సెప్టెంబరు వై సేనల ప్రతినిధుల సెప్టెంబరువారు వారివై యుద్ధమున ప్రకటించిరి.

సెప్టెంబరు మిత్రమండలివారి సహాయము.

100,000 సైనికులు.
అందఱు అక్టోబరు 15:— మిత్రమండలివారు బల్లెరియా మీదకు గొప్ప సేనలను పంపి సేనలను పుటకు విశ్వముంచిరి. ఇప్పటికి సేనలని కా లో 100,000 మంది సైనికులు దిగిరి. గ్రీసువారు తమ ఇరువ దారులను మిత్రమండలివారి సైన్యము చేసిరి. రష్యావారి కేక కాలమున సేనలను బల్లెరియాను ముట్టించిరి. మెసిడోనియాలో ఘోర యుద్ధము జరుగుచు బల్లెరియా సేనాపతిపాలకసంఘమువారిలో దివిడియేమున్నాడు. కైసర్ మైట్టకు కొద్ది సేనలనుమాత్రమే పంపుటవలన నవజయము కలిగినది. కాన బల్లెరియావారు గ్రీసు రుమేలియా సహాయములనుండి సేనలను తీసుకొని గోయిరి. అని కోమలముండి విలేఖరి తెలిగ్రాపుత్రికత్త వ్రాసెను. వట్టలలోను బల్లెరియాను యుద్ధకాసుము ప్రకటించినది. రష్యా సేనలు కోల్ట్రాడ్డావారిని బల్లెరియాకు వెళ్లుటనుమతించుటవలన రష్యావారు రుమేలియావారిని కోరిరి.

మిత్రమండలి సేనలు సెప్టెంబరువారి ఇరువ దారులను కాపాడుట.

అందఱు అక్టోబరు 15:— గ్రీకులు ఆంగ్లేయులు మున్నగు విధదేశపు సైనికులందఱు కలసి సేనల సహాయము వాపాడుచున్నది. గ్రీకువారు సేనలను నిర్వహణగా కర్మచున్నారు. కోమల లక్షమంది మంతుల జేయచున్నారు. దినవారి సందరిన సహాయము గ్రీకువారు పంపుచున్నారు. మిత్రమండలి సేనలు మంగళవారమునాడే బల్లెరియా సరిహద్దుకు 8 మైళ్ళ దూరముననున్న సెప్టెంబరువారి ఇనుపదారిని పాడ గారంభించిరి. దేశమందు సెలలోను పోకిని పట్టుకొని యందములో నిలచి పోకిని సర్వయారాజుగాను పీటరురాజుగారు మరల యుద్ధరంగమునకు వెళ్లిరి.

రమేనియా

రుమేనియావారి తొలుప్రయము.

అందఱు అక్టోబరు 16:— పేరిస్—రుమేనియావారు టులుగల సందవలసినదని రుమేనియా ప్రధానమంత్రిగారి మాటలవై మంత్రులెరు తీర్మానించిరి. ప్రస్తుతసిరికగత్యులకు సైన్యకయల్లము ఆస్తి సరిహద్దులద్దను జరుపబడును.

మొరెకా

అంగ్ల పరాసు రుణము.

అందఱు అక్టోబరు 16:— న్యూయార్కు—ముఖ్యమంత్రి యుగ బడంబడికలో కలకములు చేయబడెను.

వృత్తాంతములు

సర్వ సేవాధిపతి:— సర్వ సేవాధిపతిగారు ఈ నెల 28వ తేదీన సింలాకుండి ఢిల్లీకి వెళ్లెదరు.

వేటలో ప్రమాదము:— మండా రాజాగారు వేటాడుచుండగా గాయము తగిలినది వీరిని చికిత్సకు అలహాబాదుకు తీసికొనివచ్చిరి.

యుద్ధరంగమునకు వెళ్లుట:— వంకవీరు మహారాజాగారు సర్ అమరసింహాజీగారు ఈ నెల 19 వ తేదీన బొంబాయినుండి బయలుదేరి యుద్ధరంగమునకు వెళ్లెదరు.

జేతమునాడనకథ:— ఈసభ సమావేశమగుటకుగాను బొంబాయిలో చెర్చిగేటు రెయిల్వేస్టేషనుకు సమీపముననున్న నోకమైదానములో డేరాలు వేయటకు నిశ్చయింపబడినది.

ఆమెరికాకు పోవు భారతీయులు:— 1916 వ సంవత్సరము మార్చివరకు భారతీయలెకరును బ్రిటిషు కొలంబియాలో ప్రత్యేకరవాదని కేంద్రా నౌకరణమువారు ప్రకటించిరి.

బాలనూర కేసు:— ఈ కేసులోని 5 గురు ముద్దాయిలలోను ఇద్దరు చనిపోయిరి. తక్కిన ముగ్గురిలోని ఇద్దరికి మరణదండనయు నొకనికి యావజ్జీవ ద్వీపాంతర వాస శిక్ష యను విధింపబడినది.

కేంద్రదేశీయులు:— జర్మనీ ఆఫ్రికానుంగరిదేశీయులు లో విదేశీయులకు పోషకాహ్లాపించబడినవారి కెవ్వరిని గూడ సర్వమును 1500 లకు చాటిస మొత్తము నిశ్చయింపబడినది. అని ప్రకటించబడినది.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము:— ఈవిశ్వవిద్యాలయ భవనమునకు శంఖుస్థాపన చేయుటకు అంగీకరించుటవలన సంఘమువారు శ్రీరాజ ప్రతినిధిగారిని గోరిరి. సేనందుల కంగీకరించిరి. ఫిబ్రవరి 4 వ తేదీ నాయుత్సవము జరిగింప వచ్చునని శ్రీవాత్స ధర్మంగ మహారాజాగారికి తంతివాస్తవమిది.

మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము:— మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు 16వ తేదీన ఒకసభ జరిపిరి. ఈ సభకు గా. మహమ్మదాబాదు రాజాగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయకు విషయకముగు తీర్మాన మొకటి చేయబడినది.

గౌరవనీయులకు డాక్టరు సుందరలాల్, మదకమోహన్ మాలవ్యగారు— వీరువును 16-వ తేదీన అలహాబాదుకు వచ్చిరి. మునుపటి దినమున మ్రొందర విశ్వవిద్యాలయకావరము విషయమై సర్ హోమ్స్ట్రీ బల్లెరియాగారిలో ముచ్చటించుటకు కాకిరి పయనమైరి.

విదేశీయులకు కేంద్రము:— హిందూదేశీయులనున్న కేంద్రములకు సామర్థ్యము నితరులకు తెలియ పొందకుండ దఖలు పరచుచుండెను. బంగారమును చరాస్త్రమును 1570 లకు మించిన సామ్రాట వారు తీసుకొని పోగుడదని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

బాలనూర బంధియు కేసు:— 1916 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున ఈకేసు తీర్పుచెప్పబడినది. ముద్దయులు ముగ్గురు కేరకులకు కమిషనరు నిర్ధారణచేసి. సర్వేద మహారంజను అను వారలకు మరణదండన విధింపబడినది. శిశ్రితిభువన యా జిజ్ఞాసకాంతరవాసశిక్ష విధింపబడినది.

ఢిల్లీలో పర్యటించు జర్మను:— ఈ జర్మనుకు నిర్మాతలించుటవై ఢిల్లీలో తగిన యే గాటులుగ్రహేయబడినవి. ఆ మూలమున యీ వ్యాధిలని మరణముల తగ్గుచున్నది. తెలాలోని పర్యటించు జర్మనీ సీతీకములకు స్థానముల చక్క చేయుట మున్నగు నీ విషయములకు దొరతనమువారు లక్ష ఇంకవై వేల రూపాయల నొసగిరి.

టిటెటు సేవాధిపతి హాంగు హాఫేగారు 28-9-15 న గ్యాట్స్ కిచ్చి టిటెటు సేనలను పరీక్షించి పంపించిరి. వీరు సికిములోని ఆంగ్లప్రధానోద్యోగిలోను తక్కిన యుద్ధోగులలోను ముచ్చటించి విడుదలించిరి. ఇదివర కిట్టి ప్రధానోద్యోగి సేనల పరీక్షించుట కన్నమున వచ్చియుండలేదు. ఈ నెల 7-వ తేదీన ఈమన పరీక్షికి వెళ్లిపోయి.

పోలీసు ఉద్యోగికి ఈనాడు:— బొంబాయి రాష్ట్రమున పోలీసు నూపరింబెండెంటుగానుండి 35 సంవత్సరములు పనిచేసిన రావుబహద్రుడు మారుతిరావు పొందుకంగలోరడముల గారికి శ్రీవర్మరుగారు 800 లు సన్నుతేయబడిన ఈనాడు భూమినిచ్చిరి. వాసకు క్లుప్తకేసులో వీరు చాల పనిచేసి యున్నాడు.

కాశిప్రభుకేసు:— కమిషనర్ల సేమించుట:— డాన్, ఆర్. డేనియల్స్, (అధ్యక్షుడు) బి. జె. డేలాల్, పండిట్ సి. త్యాగరాజ్ బజ్జే వై. గార్ల వై కేసును విచారించు కమిషనర్లుగా నియమింపబడిరి ఈ విచారణమునకు ప్రజలను రాసీయకుండ చేయుటకు కమిషనరుల కధికార మియ్యబడినది. అన్ని సంగతులు ప్రకటించుటకు వీలులేదు. కోర్టువా రనుమతించిన అంశములనే ప్రకటించవలెను. విచారణ తేదీ ఇంకను తెలియ పడవలేదు.

ఒక పోస్టాఫీసుకు ముగ్గురు యువకులు లాకస్మికముగ ప్రవేశించుట:— హౌరాలోనున్న హార్మియాపోస్టాఫీసులోనికి యీ నెల 8 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3, 4 గంటలకు 8 యువకులు ఆకస్మికముగ వచ్చిరి. పోస్టాఫీసు ఉద్యోగుల తవరిపనిలో వారుండిరి. ముగ్గురు యువకులు ఆఫీసులోని కర్రవెట్టియుండు ఫలము దాచివై కాల్పులు మున్నగు విషయముల గతునించుచుండిరి. వీరి నిదానము పోస్టుమాస్టరుగారి కనుమానుగ గలిగించెను. వీరిలో ఒకడు అరెస్టు చేయబడినది. పోలీసువారు దర్యాప్తు చేయుచున్నారు.

మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ సంఘము:— ఈ సంఘమువారు ఈ నెల 17-వ తేదీన సమావేశమై, మున్న దాబాదు రాజాగారి అధ్యక్షులుగానుండిరి. ఈ సంఘమువారికి విశ్వవిద్యాలయము ప్రశ్నను పరిష్కరించు నిధికారము లేదని తీర్మానము త్రోసివేయబడినది. హిందూ విశ్వ విద్యాలయము వద్దలిని మహమ్మదీయ విశ్వ విద్యాలయము మనుమతించుటద గోరెదమను తీర్మానమిపుడు చర్చించరాదని కుర్రణానాక బహిషించిరి. వోట్లలో తగవు కలిగినది. చర్చించరాదనగా బహిషము లేదీ పోయిరి. తీర్మాన చుంగీకరింపబడినది.

ఒక డేడు నాటును భారతీయులెచ్చుట:— హిందూదేశీయుల వారందరునుకలసి యొక (డేడునాటు) యుద్ధవాక్కును హిందూదేశీ సంరక్షణార్థము కట్టించవలెనని రట్టమురాజాగారు వ్రాసిరి. ఈ కార్యమొక్క సర్వత్రసంస్థానాధిపతులే అనుకొనిన పాగదనియు ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజలు సంస్థానాధిపతులునుగూడ పూనుకొనవలెననియు వర్తమాను ధువలగునాడ సామంతదేవలెనియు ఇట్లుజరిగినచో నొక్కటియే గాను. వెక్కువొకలనునిర్మింపవచ్చుననియుకథియవారులోనిమాంగ్రము రాజుగారు వ్రాసిరి.

“మద్రాసు” యుద్ధనావ నిధి.

శ్రీ ల స భ.
వర్తమానము జరుగుచున్న విశాఖ మహాసంగ్రామ రంగంబున గాయములు తగిలిన మనహిందూదేశీయ వీరకుల చికిత్సకై ప్రత్యేకముగ సేవలపరుపిన “మద్రాసు” నామక వైద్యనావ భావదార్థ మై మాపురంబుక నిన్నటి (15-10-15) సాయంకాలము మ-రా-రా-ఫీ), నుబజ్జిటి. జివాజీరావు గారిగృహంబున వారిధర్మపత్ని యొక్క ముమగిందననానీ మణులయొక్కయు వాహ్యవసులును నంగీకరించి, మాపురశ్రీలు, ఒకసభ గావిందివారివారి కేంద్రము సారము ఈ కిందివిధము గ రు 316-0 లు చందాలువేసిరిని విశ్వ విందులకు సుతసిలు చున్నవాడను. తత్సందర్భమున టి. అంబా గాయముగారు ఏకస్వారీమణులనుపహరములతో సగ్గానించి, తీర్చిదిద్దిరి.

చందా వివరము.

ప్రొటెక్ట్ వెల్లకి వెంకటప్పయ్యగారు బహద్రుల జమిందారణిగారు రూ 100, ముక్త్యుల జమిందారణిగారు రూ 100, గూడూరి సుభద్రమ్మగారు రూ 10, మాడ పాటి శీతమ్మగారు రూ 10, మినెన్ డోగ్రా రూ 10, మినెన్ గణపతిదేవరాజ్ రూ 10, సుబరాజు రాఘవమ్మగారు రూ 10, టి. అంబాబాయిగారు రూ 10, మినెన్ సల్లీసు రూ 10, పంకజమ్మగారు రూ 10, అప్పన వెంకట సుబ్బమ్మగారు రూ 10, గోపేటి మహాలక్ష్మమ్మగారు రూ 10, మినాబాయమ్మగారు రూ 10, జినపహి అనమాయమ్మగారు రూ 10, జినపహి రుక్మిణమ్మగారు రూ 10, మినెన్. ఏ. నుబ్బు రామడు రూ 10, దాను మినాబాయమ్మగారు రూ 3, చామర్తి యర్రాంబరారు రూ 3, వెరళి రూ 3 రు 3 లు. బెజవాడ, 15-10-15.

THE GREAT WAR.

Terrible Teutonic Losses: 85,000 Casualties.

GERMAN VESSELS SUNK: SHIPPING PARALYSED IN BALTIC.

Russian Success at Tarnopol: Wedge Between Enemy Forces.

RUSSIA TO BULGARIA: SIR E. GREY'S STATEMENT.

[Reuter's Agency.]

SERBIA.

Terrible Teutonic Losses.

25,000 Killed, 60,000 Wounded.

LONDON, October 17.

NISH.—Fighting on the Belgrade-Genendria front is of terrific violence. The Germans in trying to turn the Serbian wing got badly trapped in the marshes near Genendria. It was estimated that by Thursday night Austrian and German losses had been twenty five thousand killed and sixty thousand wounded. The Serbians themselves lost heavily but nothing compared to the invaders. The spirit of the Serbians is splendid and on the arrival of the Allies they will be invincible.

Why Serbia Declared War.

LONDON, October 17.

Serbia has declared war on Bulgaria in consequence of Bulgaria's invasion of Serbia.

Britain Declares War on Bulgaria.

Great Britain has declared that a state of war exists with Bulgaria.

Allied Troops Going to Serbo-Bulgarian Frontier.

LONDON, October 17.

ATHENS.—Allied troops left Salonika on Saturday for the Serbian front on the Serbo-Bulgarian Frontier.

Railway Communications Out.

Between Prabovo and Nish.

LONDON, October 17.

A telegram from Athens says that railway communications have been cut between Prabovo and Nish for a distance of forty-six miles. Serbian refugees are arriving at Salonika.

SERBIAN ARMY THREATENED.

Need for Allies' Assistance.

LONDON, October 17.

PARIS.—Owing to large German reinforcements, estimated at eighty thousand, the Serbian right wing is being pressed, and it is feared that the army which is gallantly holding the Fojarovatz front may be cut in two, the right wing being thrown on the Rumanian frontier. Therefore the arrival of French and British troops is anxiously awaited. The Serbians are convinced that if the Allies arrive promptly and in sufficient numbers the Austrians and Germans will find their grave in Serbia.

'Teutons' Heavy Sacrifices.

Retirement from Belgrade Explained.

ALLAHABAD, October 17.

The "Daily Telegraph's" Nish correspondent dealing with the occupation of Belgrade states that the river was crossed at the cost of enormous sacrifices. The Serbians withdrew owing to the impossibility of continued street fighting amongst the ruins. In the bombardment by heavy artillery, houses fell in the streets blocking them up and killing the defenders. All the Macedonians performed feats of immortal glory. A non-commissioned prisoner stated that the Germans were ordered not to take prisoners and not to give quarter or mercy. Serbia was to be turned into a desert. A captured officer complimented the Serbian General on the conduct of the troops. After firing 10,000 shells on a half mile front the Germans did not expect to find a living creature before them. They were surprised to encounter rifle fire, followed by a bayonet fight surpassing the experiences of the Russian front. The news of England's sending troops has been received in Serbia with enthusiasm and has strengthened the conviction that Germany's militarism will be crushed and its accomplices fittingly punished.

Allied Assistance for Serbia.

100,000 Troops Landed.

ALLAHABAD, October 17.

The "Pioneer" special cable:—LONDON, October 16.—The "Daily Telegraph's" correspondent at Rome says that the Allied Governments have arranged to act energetically in great force against Bulgaria. Some 100,000 troops have been already landed at Salonika. Greece has placed her railways at the disposal of the Allies. Russia is attacking Varna and Burgas simultaneously. The correspondent quotes messages from Bucharest stating that the Bulgarian headquarters staff anticipated a promenade in Macedonia. The repulse at Khashevatz showed that the force sent was insufficient. Hence several regiments were removed from the Greece and Rumanian Frontiers. News of Russian action is a further disappointment.

At Varna and Burgas martial law has been declared. The "Giornale d'Italia" says that Russia has requested Rumania to authorise Russian troops to cross the Dobrudja route to Bulgaria.

Allied Troops Guard Serbian Railways.

Serbian King at the Front.

ALLAHABAD, October 17.

The "Secolo's" Salonika correspondent states that mixed patrols composed of Greeks, Zouaves or English now guard the town. The Greek mobilisation is daily bringing tens of thousands of soldiers who are immediately despatched to the frontier. The Allied troops on Tuesday were already guarding the Serbian railway, eight miles from the Bulgarian frontier.

King Peter who took a rifle in the trenches in December has again gone to the front.

Brigadier General Hamilton at Nish.

A telegram from Bucharest says that Brigadier-General A. B. Hamilton has arrived at Nish.

TERRIBLE AUSTRO-GERMAN LOSSES IN SERBIA.

An Appeal to Bulgaria.

Serbian's Gallant Resistance.

LONDON, October 17.

PARIS.—The latest reports from Nish show that the Serbians in an epoch-making death grapple with the invaders are offering a magnificent resistance. The Austrians and Germans have already lost twenty thousand killed and forty thousand wounded on the Obrenovatz-Belgrade-Semendria-Gradishte front. The Germans have sent a radiogram message to the German Legation in Sofia stating that their losses are terrible and that the Serbian resistance is exceeding all expectations. The message urges that Bulgaria must begin to attack the Serbians without delay. Despite the enemy's most violent attacks and superiority in heavy artillery, the Serbians still hold positions along the Drina, the Save, and the Danube, dominating the Germans at Semendria and Belgrade. The enemy have been able to advance only ten miles on the Morava plain and are attacking the hills separating the Morava and Mlava valleys in great force. Their objective appears to be to capture the large copper works near Zaitchar and to effect a junction with the Bulgarians in the Timok valley.

BULGARIA.

King Ferdinand and Greek Envoy.

LONDON, October 17.

AMSTERDAM.—According to a Budapest telegram, King Ferdinand has received the Greek Envoy bearing an autograph letter from King Constantine. The audience was a long one.

BLOCKADE OF BULGARIA.

British Admiral's Declaration.

LONDON, October 17.

It is officially announced that the Vice-Admiral commanding the Eastern Mediterranean Squadron of the Allied fleets had declared a blockade of the Bulgarian coast in the Aegean Sea commencing from six o'clock in the morning on October 16th. Forty-eight hours' grace will be granted for the departure of neutral vessels in the blockaded area.

Bourbons and King Ferdinand.

Duke of Orleans Returns Bulgarian Honors.

LONDON, October 17.

PARIS.—The Duke of Orleans has sent a letter to King Ferdinand desiring him to take back his Bulgarian Orders.

Greek Reservists.

LAHORE, October 17.

LONDON, October 15th.—A Greek steamer carrying 2,000 Reservists for the Piraeus has returned to New York in obedience to peremptory wireless orders. The Greek Consulate there states that they are continuing to assemble the Reservists. The Steamship Company states that the wireless orders were sent from their Athens Office. The "Pester Lloyd's" Amsterdam correspondent states that 35,000 Greek soldiers are billeted in Salonika. ("C. and M. Gazette's cable.")

RUMANIA.

Rumania Remains Neutral.

Cabinet's Decision.

LONDON, October 17.

PARIS.—On a proposal of the Rumanian Premier, M. Bratiano, the Rumanian Cabinet has decided to maintain strict neutrality. All the military measures necessitated by the situation will be taken on all frontiers.

TELEGRAMS.

GREAT BRITAIN.

The Balkan Situation.

The Foreign Minister's Statement.

LONDON, October 17.

Sir Edward Grey then explained how the allies had worked for a Balkan agreement, but the Sovereigns and Governments of Germany, Austria and Bulgaria succeeded in forcing a policy of war against that of the Allies which was founded upon a realisation of the hopes and aspirations of all the Balkan States implying an opportunity to peoples of the same race, sentiments, and religion to join themselves to that state which was most akin to them. The feeling of the Balkans, however, was not one of Union and it was clear that only a preponderating victory by the Allies would have achieved a policy of union. In the course of negotiations we were informed that the central powers offered Bulgaria more for her neutrality than the Allies could in common fairness offer for Bulgaria's active support. With reference to a statement that there is no secret treaty between the Central Powers and Bulgaria it is too much to ask us to believe that Bulgaria, who received large promises from the Central Powers for her neutrality, has been induced to enter into the war without any provisions at all. These promises whatever they are, must be at the expense of her neighbours without any corresponding advantage to the latter.

Rumania Friendly.

We throughout remained on terms of the friendliest relations with Rumania who had been favourable to our policy of promoting a Balkan agreement, not division, and she had shown throughout her readiness to promote it. The Allies themselves had been united in their diplomatic efforts.

I now come to the critical question of Serbia. Throughout the war the allies have given Serbia, all the assistance in our power, though her geographical position and the use of our forces elsewhere have made that assistance limited. Sir Edward Grey then recalled the skill and courage with which Serbia after the previous evacuation of Belgrade, turned upon her enemies and expelled them as one of the most remarkable things of this war. But this time the entry of Bulgaria made a great difference to the situation.

Question of Greek Attitude.

Bulgaria's attack on Serbia, he continued, raises the question of Greece's treaty obligations. For the attitude and intentions of the Greek Government at the moment and the feelings of the Greek people I can only refer to recent speeches of M. Zaimis and M. Venezelos, but it is obvious that and the interests of Greece and Serbia are now one and in the long run they stand or fall together. Greece formally protested when the first of the Allies' troops arrived, but that the assistance we are thus sending is welcome is proved by circumstances of the landing, the reception of the troops and the facilities given for continuing the disembarkation. Indeed in view of the Serbo-Greek treaty how could the Greek attitude be otherwise. The military measures to meet the new situation are the subject of continuous consideration, and the military authorities of the Allies believe them to be based on principles of sound strategy. France and Britain are acting in the closest co-operation, while Russian troops are promised as soon as they are available. The struggle of Serbia, fighting for her national existence, is intense and acute, but the final issue is bound up with the whole allied cause.

Indian Civil Service Bill.

LONDON, October 17.

In the House of Lords the Civil Service Bill (see October 13th) was passed on second reading.

Limits of Appointments.

"Pioneer" special cable:—The text of the Civil Service Bill limits appointments without examination to the quarters of those in peace time. The age and other qualifications remain. Also the Civil Service Commissioners must satisfy themselves that the candidates possess the necessary educational qualifications.

Zeppelin Raids and Recruiting.

ALLAHABAD, October 16.

One London recruiting station took seven told the recent average number of men on the day after the Zeppelin raids.

Effect of Zeppelin Bombardments.

Less than that of a Well-placed Shell.

LONDON, October 17.

That a single well-placed shell is more effective than all the damage done by Wednesday's Zeppelins is the point emphasised to-day by several papers, which are unanimous as to the great moral effect of the raid in making people realise the German methods of making war and strengthening their resolve to win at all costs.

The attendance at amusements yesterday evening was practically normal. One theatre abandoned its evening performance, giving as a reason the darkening of the streets, but a meeting of theatrical managers yesterday decided that there was no reason for a change to matinees.

Captured German Vessels.

LONDON, October 17.

The "London Gazette" contains a list of twenty-four small German vessels of hundred and two hundred tons now at Grimsby and Newcastle detained or captured in continuation of the list published on September 17th.

Dardanelles Casualties.

Casualties in Dardanelles are officially given as 96,899 including 4,200 officers. The casualties are composed as follows. Killed 18,957, wounded 68,852 missing 9,090. Anzacs have lost 1,201 Officers and 27,923 men.

TELEGRAMS.

Lord Kitchener Wants Men. Need for Greater Forces.

LONDON, October 17.
In a message to the Birmingham Recruiting authorities Lord Kitchener says,—"I shall need still more men if the present field armies and the armies proceeding abroad are to be kept at proper strength. I can only do my duty by the country if you do yours by me. We must have more men, and that immediately."

Sir Edward Carson Resigns. Reason Unknown.

LONDON, October 17.
The "Daily News" says that Sir Edward Carson has resigned the office of Attorney-General. But the Government hopes that he will withdraw his resignation. Hence no announcement has been made. The paper adds that the reason for his resignation is not known.

A Most Gallant Officer. Deeds of V. C. Hero.

LONDON, October 17.
A Victoria Cross has been awarded to Capt. A. J. Shout, First Australians, for conspicuous bravery at Lone Pine trenches Gallipoli. In the morning of August 8th, he with a very small party, charged down trenches strongly occupied by the enemy and personally threw four bombs among them killing eight and routing the remainder. In the afternoon he captured a further length of trenches under similar conditions and continued personally to bomb the enemy at close range under very heavy fire until he was severely wounded, losing the right hand and his left eye. This most gallant officer has since succumbed.

German Position in China.

LONDON, October 17.
In the House of Commons Colonel Yates asked whether Germans were still permitted to reside in Shamen territory, Canton, leased to Great Britain and whether the German consulate bank and post office there were allowed to do business. Lord Robert Cecil replied that China retained sovereignty over Shamen and therefore forcible ejection of German tenants, unless there was a break in the condition of their leases, would be breach of neutrality and sovereignty of China.

FRANCE.

Italy and the Balkans.

LONDON, October 17.
PARIS.—M. Viviani announced in the Senate that there was reason to believe that Italy would not remain aloof from the allies operations in the Balkans.

Pierce Fighting in the Vosges.

German Attacks Repulsed.

LONDON, October 17.
PARIS.—A great German attack on three miles of front in the Vosges is a feature of to-night's communique, which says that the assault was preceded by violent gusts of shells of all calibres, great bombs and jets of burning petrol. The enemy were repulsed almost everywhere and only succeeded in recouping the trenches on the very summit of Hartmanns wickkopf. French artillery fire wrecked German trenches and demolished two block-houses at Vic. A violent artillery duel continued most of the day in front of Loos and in Givenchy Wood. The enemy in Champagne succeeded east of Auberive in regaining a footing in part of their old trenches. The French in Lorraine recaptured the section of trenches held by the enemy since October 9th.

Further Enemy Attacks Fail.

Heavy Reverse in the Vosges.

LONDON, October 17.
PARIS.—A communique says:—"We repulsed in Lorraine last night several counter-attacks against the trenches we occupied yesterday, taking a hundred prisoners. The enemy in force attacked Ling and Schratzmaencle in the Vosges after a violent bombardment, but were completely repulsed. There is nothing to report from the rest of the front."

Destructive Work of Allies' Artillery.

LAHORE, October 17.
LONDON, October 16th.—The Amsterdam correspondent of the "Central News" states that there is grim action on the heights of Vimy. The Allies' artillery had destroyed the enemy's railway communications behind at part of the front.—("C. and M. Gazette's" cable.)

French Bulletin.

LONDON, October 17.
PARIS.—Progress in Artois and Lorraine is the feature of the communique. The French captured a strong position at Artois southeast of Neuve Chapelle and maintained the gain in spite of night counter-attacks. Reciprocal bombardment continues at Liens and some ground has gained northward of Reillon in Lorraine. In the case of stubborn engagements the French air squadrons clocked three important victualing centres.

Dardanelles Operations.

A French communique relating to the Dardanelles that during the first fortnight of October topped the enemy mining operations by exploding them. The Turkish artillery was active but

TELEGRAMS.

ineffective, thanks to the superiority of the French batteries. The French aircraft everyday bombed Turkish establishment and camps.

France Declares War.

LONDON, October 17.
PARIS.—France has declared war on Bulgaria.

RUSSIA.

The Tsar and Tsarevitch at the Front.

LONDON, October 17.
PETROGRAD.—The Tsar after a short stay at Tsarskoe-selo has returned to the front with the Tsarevitch.

DESPERATE FIGHTING ON THE STRYPA.

Russia's Front Attacking the Enemy.

LONDON, October 17.
PETROGRAD.—The Russians have sharply countered the enemy's offensive in the Strypa region by delivering flank attack on the advancing columns west of Tarnopol and driving them back towards the river with heavy losses. The village of Harvoronka, the scene of the recent Russian victory, is again the centre of hot fighting. The enemy after three fruitless attacks during the day charged with the bayonet during the night of October 15th, but a strong counter-attack drove them back in disorder to their trenches. At another point in the same region the Russians allowed the enemy to approach to close quarters and then charged and threw them back to the Strypa river. The Russians further north stormed a village in the lake region and threw the enemy across the triplet. The general situation in the Dvinsk region is unchanged. The cannonading here is most severe.

RUSSIAN SUCCESS AT TARNOPOL. Wedge Driven Between Austro-German Forces.

LONDON, October 15.
The Russians' success at Tarnopol menacing the roads to Lemberg has driven a wedge between the army of General Bothmer and that of General Phaeber, while the necessity of reinforcing General Hindenburg at Dvinsk has diverted three divisions intended for Serbia. Experts believe that General Hindenburg is preparing again to strike heavily to compensate for the German checks in the south.

A State of War Proclaimed.

LONDON, October 17.
PETROGRAD.—The Imperial Ukase proclaims a state of war in Moscow and the district.

Kirgizes to be Called.

LONDON, October 17.
Large forces of hardy Kirgizes tribesmen if not a whole army are likely to appear in the field on behalf of Russia after they have had the necessary training. The Kirgis population is approximately twelve millions.

ITALY.

Italy's Aid to Serbia.

LONDON, October 17.
ROME.—An inspired statement explains that Italy was consulted regarding the Salonika expedition. She considers she will not aid Serbia by not diminishing the pressure in the Alps, but has placed her ships, arms and material at the disposal of the Allies. Subsequently, if necessary, she will send men.

SWEEDEN.

Alleged Violation of Swedish Neutrality. A Protest.

LONDON, October 17.
STOCKHOLM.—The Swedish Minister in London has been instructed to protest against British submarines violating Swedish neutrality in the Baltic. The protest is said to be based on the assertion of the captain of a German steamer that a submarine pursued him ashore and removed his papers.

UNITED STATES.

U. S. Anglo-French Loan Contract Signed.

LONDON, October 17.
NEW YORK.—The Anglo-French Loan Contract has been signed.

TURKEY.

Iron Crescents for Germans.

LONDON, October 17.
According to the "Cologne Gazette" the Iron Crescent has been awarded to a number of Germans for special services with the Turkish army.

Indications of A Turkish Offensive. in the Caucasus.

LAHORE, October 17.
LONDON, October 16th.—A Turkish offensive in the Caucasus is indicated in a recent Petrograd communique. The "Times" Petrograd correspondent says:—"The general belief is that the arrival of the Grand Duke Nicholas presages increased Russian activity which the Germans, directing the Turks, are endeavouring to forestall. A fortnight ago the Turks' line was 15 to 20 miles west of

TELEGRAMS.

the frontier as far as Erzerum, whence it turned so passing 20 miles north of Lake Van to Melazgert extending south of the lake at a point 30 miles off city of Van.—("C. and M. Gazette's" cable.)

Violent Equinoctial Storms.

A Berlin Message.

LAHORE, October 17.
LONDON, Oct. 16th.—According to a Berlin wire message, Constantinople announces the setting in of equinoctial storms with the utmost violence.—("C. and M. Gazette's" cable.)

GERMAN.

German Baltic Shipping Paralyzed.

Iron Ore Import Stopped.

LAHORE, October 17.
The "Civil and Military Gazette" carries:—
LONDON, October 15th.—The Copenhagen "Politiken" has published a special supplement containing Baltic port telegrams showing how British submarines are paralyzing German shipping. The German importation of Swedish ore is stopped. Forty ore-carrying steamers have been sailing regularly from Lulea and importers are at their wits end. The "Politiken" comments that Germany being effectually isolated, her torpedo warfare against England is merely picturesque, not crippling supplies, where as a similar loss of tonnage would seriously affect Germany.

Submarine's Magnificent Feat.

LONDON, October 17.
COPENHAGEN.—A British submarine has performed a magnificent feat in sinking two German destroyers in the Baltic and twice compelling German squadrons to flee.

German Transports Sunk.

By British Submarines in Baltic.

LONDON, October 17.
PETROGRAD.—A communique announces that British submarines in the Baltic have sunk five German transports and forced another to run ashore.

British School Mistress Executed.

An Atrocious Deed.

LONDON, October 17.
A thrill of horror has passed through Great Britain at the execution of Miss Caven, who was one of the head nurses in Brussels. It is regarded as atrocious on such a charge.

School Mistress Sentenced to Death.

LONDON, October 17.
The American Ambassador has notified to the Foreign Office that Miss Edith Caven, lately head of the training school at Brussels, was arrested by Germans on August 20th, sentenced to death and executed on October 15th on a charge of harbouring fugitive British and French soldiers and helping them to escape from Belgium to join the colours. As far as the Foreign Office is aware she was not charged with espionage.

MONTENEGRO.

Austrian Attack on Montenegro.

Everywhere Repulsed.

LONDON, October 17.
CETINJE.—The Austrian offensive began yesterday against Montenegro along the whole Montenegrin front. The Austrians tried at three places to cross the river Drina and attack the Montenegrins operating in Bosnia. The Austrians were everywhere repulsed with considerable loss.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

Foreigners' Repatriation Order.

SIMLA, October 15.
A hostile foreigners repatriation order is gazetted prohibiting the transfer of property by any repatriated foreigner except under a licence, also prohibiting their taking out of British India any gold or moveable property or resources in negotiable instruments, coin, or both, exceeding in value of Rs. 1,500. Powers of search by qualified officers are also given to ensure the observance of this order.

Labour Emigration to Canada.

SIMLA, October 17.
Extension to the end of March next is notified of the prohibition by the Government of Canada against the landing of artisans and skilled or unskilled labourers at the ports of entry in British Columbia. Local Governments are warned to let this be known accordingly in India.

TELEGRAMS.

Dealings with Enemy's Subjects.

SIMLA, October 17. Notification under the Trading with the Enemy Act, is published to the effect that no person shall pay to any subject of the German Empire or of the Dual Monarchy of Austro-Hungary, who is about to be repatriated, a sum of money on any account, whatsoever, in excess of Rs. 1,500.

H. E. the Commander-in-Chief.

SIMLA, October 17. H. E. the Commander-in-Chief leaves Simla on the 28th instant, and goes direct to Delhi.

Gallant Acts of Indian Officers and Men.

SIMLA, October 15. A number of gallant acts of the Indian officers and men are brought to notice in to-day's Gazette. Basildar Prem Singh and Jemadar Gopal Singh, 16th Cavalry are both gazetted to posthumous honour in the Indian Order of Merit, the one for courageously leading and the other for supporting a gallant charge into the middle of 400 of the enemy at Bushire, who were thereby thoroughly disorganised. Pensions are also granted the widows.

Sepoy Ramkishor Singh, 11th Rajputs, is admitted to the Indian Order of Merit for conspicuous gallantry and coolness also at Bushire last month, where although he was wounded and the only man left, he nobly assisted Lieutenant Staples in working one of the machine guns under heavy fire.

Sepoy Mehar Singh, 55th Berar Infantry, also receives the coveted Order for continuing to fight after being twice wounded.

Havildar Shah Nawaz Khan, 109th Infantry, is another Indian Officer who receives Indian Order of Merit. It was mainly owing to his exertion that the guns were got up to Laher near Aden last July. He handled his men well throughout the action and showed much discretion in checking two rushes.

Lance Naik Gul Bua, 118th Baluchis, is another of a number of Indian Officers decorated. Although wounded he was of great assistance in the action near Aden last July in steadying his men.

Sanitation in Delhi.

SIMLA, October 17. The sanitary authorities of Delhi have been dealing with the malaria problem of the new capital and already the death rate has greatly diminished. The Government of India have given a further grant of Rupees one lakh and twenty thousand for this purpose generally and for reclamation and improvement of malarial areas of Bele specially.

CALCUTTA.

Police Work in the Punjab.

The Lahore Bomb Incident.

CALCUTTA, October 17. The annual Report on police administration in the Punjab for 1914, which has just been published, gives details of the bomb incident which took place at Lahore in August. This was an attempt to cause a fire in the vaults used for storing firewood in Lahore Fort, happily frustrated by the prompt and plucky action of Captain Rooke of the Supply and Transport Corps. A clockwork bomb of Bengal variety was placed with a bottle of petrol in a woodstock, but, fortunately, Captain Rooke received an anonymous warning letter which led him to examine the vaults and discovered the bomb. "Captain Rooke" the report states, "most pluckily snatched up the bomb which was ticking at the time and attempted to carry it out into open air, but before he had proceeded many yards, it exploded in his hands. Fortunately, he received no serious injuries. The case remains unraced, but investigations are still proceeding.

New Companies Registered.

CALCUTTA, October 17. Companies with an authorised capital of Rs. 59,86,000 were registered in India during August. The unusual largeness of this total was due mainly to a single flotation in Burma, where Macgregors, a Rangoon timber firm was capitalised at Rs. 75 lakhs. There were only two other new companies of any size. One was P. Orr and Sons, long established Madras jewellers, which was formed into a private firm with a capital of 12 lakhs while the second was Nevatia Flour Mills of Bombay with 6 lakhs. Two new companies appeared during the month of September 1915. Ten new companies with an aggregate authorised capital of 48 lakhs were registered in the Bengal Presidency and two banking and loan companies with Rs. 1,00,000, Railway and Tramway Companies with Rs. 3,50,000, four trading companies (other than specified above) Rs. 50,000. One rice mill company Rs. 1,00,000. One coal mining company Rs. 60,000, and one land and building company Rs. 10,00,000.

PUNJAB.

A Matrimonial Suit.

LAHORE, October 17. In the suit brought by one Basant Singh of Gurdaspur for custody of his wife named Luchmi, who, he alleged, was with Miss Greenfield and Miss Vynis of the American Mission, Ludhiana, Luchmi has appealed to the District Judge against the interim order of the Sub-Judge demanding security from her for her appearance and presence within the jurisdiction of the Court. The Missionary ladies have also filed written statements traversing the allegations of the plaintiff.

Sequel to the Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, October 17. Kader Nath Saigal who was acquitted in the Lahore conspiracy case, has been interned under the Defence of India Act at Multan.

Mehta Nand Kishore, a discharged accused in the Lahore conspiracy case has been interned in the Sialkot District.

Kedar Nath's brother has been already interned in the Multan Dt. All these men were connected with Bharat Mata Society of Ajit Depot.

Personal Securities Demanded.

LAHORE, October 17. The Inspector-General of Police, Patiala, has, it is stated, demanded from Ranpag Ram and Bishamber Datta, accused in the Patiala defamation case, who were recently released from jail on the expiry of their term, personal sureties of Rs. 500 each for not living in their native place.

Arya Samajist Workers in Patiala.

LAHORE, October 15. Some further order from the State is expected regarding the two Arya Samajist workers.

THE SIKH EDUCATIONAL CONFERENCE.

CHEERS FOR SIKH SOLDIERS SHAME FOR RETURNED EMIGRANTS.

LAHORE, October 16. The 86th Educational Conference assembled at Ferozepur to-day, Raja Sir Ranbir Singh, President-elect could not come owing to illness and it was decided to select Sant Atar Singh as President who started in gorgeous and splendid procession through the City. He received an ovation by the people presenting him an address of welcome. After the termination of the procession the President opened the Exhibition attached to the Conference. The camp is described as a huge city of canvas and arrangements are perfect. The Conference opened at 11 amidst scene of unparalleled enthusiasm. The whole pandal presented the appearance of great bustle and liveliness. Ladies mustered strong which furnished evidence of the social uplift of the Sikh community.

Sardar Shiv Sham Singh, Chairman, commenced the speech soon after the arrival of the President amidst rounds of cheers during the course of which he gave expression to the unique demonstration of loyalty. References to the gallant and heroic deeds of 14th and 15th Sikhs in France and Dardanelles were vociferously cheered. The observations regarding the conduct of returned emigrants evoked cries of shame. Prayers for British victory were fervently joined in by the whole assembly.

BOMBAY.

Mr. Chamberlain's Reply on Female Education.

BOMBAY, October 17. The local vernacular papers are unanimous in their view that the reply of Mr. Chamberlain to the deputation re' women education is most disappointing.

All-India Moslem League.

BOMBAY, October 17. The "Times of India" says:—"We have authority to state that H. H. the Aga Khan has written very strongly against the proposed holding of the annual session of the All-India Moslem League in Bombay this year, owing to the continuance of the war. The views of His Highness are in complete agreement with those of the Mahomedan community in this Presidency. We also understand that the responsible leaders of the Mahomedan community in the Punjab hold identical views upon this subject. If notwithstanding this volume of Moslem public opinion, the Committee of the All-India Moslem League in Lucknow still decides to hold a session in this city this year, we are informed that it will be responsible for the creation of a split among the Indian Mahomedans so great as to imperil the future usefulness of that body itself."

Going to the Front.

BOMBAY, October 17. Sir Amersingbji, Maharaja of Vankanir, Kathiawar is proceeding to the front and will leave Bombay by the homeward mail on the 19th instant.

The Indian National Congress.

BOMBAY, October 17. It has been decided to build a pavilion for the ensuing Indian National Congress session in Bombay in the open maidan near the Church Gate Railway Station, behind B. B. and C. I. Railway office. The place selected is quite central railway and tramways passing near it.

Gift of a Dreadnought to the Empire.

A Chief's Opinion.

BOMBAY, October 15. A proposal that unofficial subscriptions should be collected in India to present the Empire with a dreadnought was recently made by the Raja of Ratlam in a letter to the Press. The Chief of Mangrol, Kathiawar, writing to the "Times of India" on the subject says:—"I live in a Province which is one of the greatest strongholds of commercialism and from where its votaries spread out far and wide into the world. I can thus speak with some confidence. It seems to me that if this all India scheme is run under independent direction of a Chief or Chiefs it is for various reasons doomed to failure. In British India even if the promoters of the movement are exclusively Chiefs or with a sprinkling of other commercial luminaries the agency employed must be partly official and partly unofficial. The Government need have no scruple in such a praiseworthy task to fight shy of official participation. In Central India Rajaputana, Kathiawar and other groups of Native States, the best plan will be to leave matters entirely in the hands of the several Chiefs concerned, who should work personally in co-operation with the leaders of the communities. The branches can be worked according to the political charges. If the mercantile classes, particularly the richer among them and the well to do middle class, especially such of them as have not given to this war, of their flesh and blood, are approached in a systematic manner under a well thought out and strong organization, not one dreadnought, but several can be built in

course of time, and this enterprise will open out for the best material on the Indian coasts, notably the western avenues for employment and training for which there are admittedly great potentialities.

Inam of Land to a Police Officer.

BOMBAY, October 17. In recognition of the distinguished and meritorious service for over thirty-five years, H. E. the Governor in Council has granted to Rao Bahadur Maruti Rao Pandurang Todarmal, lately First Grade Deputy Superintendent of Police, an inam of land assessed at Rs. 300. Rao Bahadur Todarmal had greatly distinguished himself in the Nasik conspiracy case, in which Savarkar was primarily concerned.

Bombay Bankruptcies.

BOMBAY, October 17. Bombay is now witnessing the termination of several heavy bankruptcies consequent on the financial crisis of October 1913. The insolvency of the pearl merchants, Sobhagchand Nagichand and Company, which was the largest individual insolvency, the gross liabilities of the firm being one crore and twenty lakhs, was to-day disposed of in its second last stage by Sir Dinshah Davar, Commissioner in insolvency. Prior to the insolvent's application for discharge the official Assignee had obtained notice against them under Section 104 of the Insolvency Act and criminal charges were framed against them. They related to two entries in the insolvents books which prosecution charged as false and to secreting the assets. The liquidator of the Indian Specie Bank, which was the largest creditor was the main opponent and Mr. Bhaishanker Nanabhoy, Solicitor, who is assisting in the liquidation proceedings deposed that a new page was inserted in one of the books. The Banks case was that the insolvents had taken away from the Bank a month prior to the crash pearls worth Rs. 50 lakhs or more for bleaching and stringing, but they were never returned to the Bank, though large loans were obtained on the pledge of those very pearls. After evidence was led in His Lordship expressed his doubts about the sufficiency of the evidence, and observed it was impossible to tamper with the books which remained in the Official Assignee's office unless the latter's staff was privy to the offence. He further remarked that though the Bank now alleged certain conditions for the return of pearls not a single demand letter was written by them to the insolvents until the time the bank failed, and there was nothing to show that Chunilal, late Manager of the Bank did not misappropriate those pearls to meet his difficulties. The Advocate-General, who appeared for the Official Assignee, after consulting his client intimated to the Court that there were difficulties in his way in obtaining conviction, and he understood if these proceedings were dropped the creditors would benefit to the extent of Rs. 75,000.

Mr. Strangman for the insolvents said that he was in a position to prove that the entries impugned as false were absolutely genuine and that the pearls had been returned to the Bank from where they disappeared in Chunilal's lifetime. His Lordship discharged the notice and acquitted the insolvents of all charges framed against them. It is understood that the insolvents father-in-law and a friend of theirs have undertaken to pay Rs. 75,000 to the Official Assignee, as the criminal proceedings have been dropped. The discharge application of the insolvents will not be taken up for some time.

UNEARTHING A BURIED SAFE.

Thief Captured by Police.

BOMBAY, October 17. Through the timely intervention of the police an iron safe containing ornaments and valuables of the value of about Rs. 20,000 has been rescued from falling into the hands of a gang of burglars that was conspiring to unearth the buried safe for some months past. It appears a Hindu named Dosa Gopal, a Lodiana by caste, who lives at Mandvi has also a country house. He occasionally goes to reside. He had in his service last year a Mahee named Ramchandra Mahadu. About 12 months ago Dosa dug up the floor of room in his house at Matunga and with the assistance of Mahee buried in it his iron safe which contained valuables. The floor was plastered up again and at the beginning of the monsoon Dosa came to Bombay with his family leaving his house at Matunga in charge of another Mahee Ramchandra having left his service. On the morning of 12th instant the new Mahee heard some noise in the house and raised an alarm. The Police went up on roof of the house and after removing some tiles peeped in when they saw a man concealing himself between the ceiling and the roof and arrested him. His name was Ramji Dhurma. The place where the safe lay buried was found to have been dugged up but the safe was not removed. Ramji is alleged to have made a statement to the effect he and twelve others had been conspiring for some time past to secure the safe and had been holding meetings to draw up plans in the house of Ramchandra Mahee who knew about the existence of the safe under the floor.

UNITED PROVINCES.

The Muslim University Scheme.

ALIGARH, October 17. At the Muslim University Association meeting held to-day attended by representatives from all Provinces under the presidency of the Hon'ble Raja of Mahmudabad, the following resolution was adopted by a majority of votes:—"The Association recommends to the Foundation Committee the acceptance of the Muslim University in the light of the principles of the Hindu University Act.

THE MOSLEM UNIVERSITY ASSOCIATION

A Lively Debate.

CALCUTTA, October 17. The Moslem University Association meeting began here to-day Raja of Mahmudabad presiding. A Resolution affirming that the meeting had no jurisdiction for deciding the university question was defeated by an overwhelming majority. Another resolution providing the University on the lines of the Hindu University was met by an amendment opposing the postponement of the dis-

TELEGRAMS.

cussion and a heated debate took place in the course of which a dispute occurred over the voting, and many members of the postponement party left the hall. The resolution approving the Hindu model was then passed.

Under All-India Moslem League.

BOMBAY, October 17. Mr. Naziruddin Hasan of Lucknow, who is member of the Council of the All-India Moslem League, writing to the Press, urges that the annual session of the League must be held this year and held in Bombay. He says that the future existence and vitality of the League hang on such a straightforward and courageous decision. If the League fails even this year to perform its natural functions, it will fall a victim to the stroke of paralysis, never to recover again. In conclusion Mr. Naziruddin trusts that the authorities of the League would realize their responsibilities and not deprive the community at this crisis, the matured counsel of their greatest political organ when it was time for taking stock and defining their position and programme in the scheme of India's future. The bulk of the educated Mussalmans, he says, are waiting for a strong and active lead. If the League fails them, they would be driven to seek fresh fields and pastures new.

The Hindu University Society.

BENARES, October 16. Promoters of the Hindu University Society are anxious to start teaching work as early as possible, preferably in July next, and with this end in view they wish to take the buildings of the Central Hindu College and all its equipments. The proposed site mentioned on the banks of the Ganges is not yet settled, and if the present buildings are found suitable a removal may not at all be necessary but with some alterations and additions in the present buildings the University may begin its work at an early date. Sir Harcourt Butler's coming visit on the 18th October is reported to be in this connection. Nothing can, however, be finally decided until Sir Harcourt has tendered his advice after inspecting the present college buildings and its equipments.

Accident to Raja of Manda.

ALLAHABAD, October 17. The young Raja of Manda, Allahabad District, who has been accidentally wounded, while out hunting, has been brought to Allahabad for treatment by the Civil Surgeon.

Dr. Sunder Lal and Mr. Malavia.

ALLAHABAD, October 17. The Hon'ble Dr. Sunder Lal and Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya returned to Allahabad yesterday and will leave for Benares to-day in connection with the Hindu University where they will meet Sir Harcourt Butler.

Commissioners Under the Defence Act.

ALLAHABAD, October 17. The Local Government has appointed the following persons as Commissioners under the Defence Act to sit at Benares to try the conspiracy cases: Mr. S. R. Daniels, I. C. S., Sessions Judge, Allahabad, (President), Mr. B. J. Dalal I. C. S., Sessions Judge, Benares, and Pandit Sita Prasad Bujpai, Subordinate Judge, Lucknow.

The Viceroy at Nainital.

NAINITAL, October 17. His Excellency the Viceroy and party arrived at Katnagoda by special train at 1 P. M. yesterday where he was met by His Honor the Lieutenant-Governor and staff, the Commissioner and the Superintendent of Police, Kumaon Division. After lunch His Excellency accompanied by His Honour and their respective staffs proceeded to the Gaupara Bridge and aqueduct and formally opened it. Later on the party left by motor for Nainital which was reached at 4 P. M.

Honorary Physicians in State Hospitals.

The Experiment a Success.

ALLAHABAD, October 17. Some three years ago the Lieutenant-Governor of the United Provinces directed the appointment of Honorary Physicians and Surgeons at certain of the most important hospitals in the Provinces. In a Government Resolution published in the current 'United Provinces Gazette' it is stated that the experience gained has fully justified not only the continuance of the system but also its extension. The Lieutenant-Governor has therefore directed that the system shall be gradually extended to other State Hospitals wherever suitable private medical practitioners are available for appointment as honorary physicians and surgeons and are willing to undertake the duties attaching to the posts.

The Hindu University.

Viceroy Consents to Lay Foundation Stone.

RAJNAGAR, October 17. The Viceroy has telegraphed to the Maharajah of Darbhanga as follows:—

I have just read your letter and I readily accept the very kind invitation of the University Committee to lay the foundation-stone of the new University in the success of which I take the greatest possible interest. It will be a very great pleasure to me to do so. I would suggest the 4th February as a convenient date if there is no objection to it.

The Benares Conspiracy Case.

ALLAHABAD, October 17. A notification in the United Provinces "Gazette" under which Messrs Daniels, Dalal and Bujpai are appointed as Commissioners to try the Benares conspiracy cases, says

'Where as, there are reasons for believing some persons' known and unknown, did at sundry times, subsequent to the year 1907 commit or conspire to commit offences under sections 121, 121 (a) 122, 123 and 124 (a) of the Indian Penal Code at Benares and elsewhere, the Lieutenant Governor of the United Provinces authorised the Superintendent of Police, Benares to make a complaint to the District Magistrate of Benares against such persons. Rules for the procedure in the case have also been published, which included power to the Commissioners to exclude the public from the trial and to regulate the reporting of the case.

No date for the commencement of the trial is yet announced.

SOUTH INDIA.

The Coonoor Abduction Case.

Police Witnesses Evidence.

COONOOR, October 15. Mrs. Clapp, wife of Traffic Inspector of Madras deposed of departure of Mrs. Newman from Star Villa to Connemara Cottage, that two carts had arrived to take things. Witness took leave of Mrs. Newman at verandah. Mrs. Newman did not remove any furniture from Star Villa. Furniture consisted among other articles of a looking glass. Miss Marie Reilly entered Star Villa from Main Road. Last month Sub-Inspector Subrachariar went to Madras and informed her she would be called in the case. Witness said her children and Mrs. Newman's children used to play. The Court rose for lunch. The Supdt. of Police intimated that Venketramiah, Agent of the Cochin Raja, has left the station and that his address was not known at present. The rest of the prosecution witnesses who will be examined are all minor witnesses.

The further hearing of the Coonoor case was resumed this afternoon. Mr. N. S. Ramaswamy Iyer pointed out there were many irregularities and great defects. Mr. Ramaswamy Iyer wanted to examine Mr. Loveluck the Supdt. of Police. His Honour wanted to know the legal authorities. Mr. Gonsalves continuing said that the case before the court was handled by the District Superintendent of Police and pointed out that the investigating officer should always be put into the witness box. In this particular case the first arrest of both accused originated from the District Supdt. of Police. At first on the order of the District Superintendent Violet Reilly was arrested and thence he communicated to the Inspector to arrest the two accused. Mr. Walker object saying that the all facts of the arrest have already been elicited from the evidence of the Assistant Superintendent. Mr. N. S. Ramaswamy Iyer added that the complainant of Miss Adolphine Reilly was handed to Mr. Loveluck and he took a prominent part as he ordered the arrest of the both the accused. Mr. Loveluck was present at the Sub-Magistrate's Court and even was present at the Sessions Court on both occasions when bail applications were moved to opposed the same. Mr. Ramaswamy Iyer quoted several authorities in support. The Court stated that after recording all evidence Mr. Loveluck would be examined as Court Witness. Mr. Walker said he would not have any cross-examination of the District Superintendent.

A chuckler who alleged to have taken Miss Marie Reilly's clothings was cross-examined. After rescuing Miss Marie Reilly witness went to Miss Adolphine Reilly's house at the Cottage. Witness was questioned in the presence of a constable whether he knew anything of the incident and he said what he saw. Subsequently witness was taken to the Police Station.

Dhoby Chinan was also cross-examined.

Sergeant Lyons of Coonoor Police cross-examined deposed that from order received he went twice to Connemara Cottage where Mrs. Newman resided and on one occasion he found all doors of that cottage closed. Inspector Wilkins being cross examined deposed, that on the night of 24th September A. R. Rangaswami was arrested and kept in Police lock up. The following day an application for bail was made to the Sub-Magistrate and witness also came to the Court. The magistrate asked witness to produce the accused before the Court. Witness told the Sub-Magistrate that the investigation was not complete hence the accused could not be produced. Further the District Superintendent had wired that he would be present at the Sub-Magistrate's Court. The District Superintendent was present at the Sub-Magistrate's Court at 3 P. M. The accused was not brought to the Sub-Magistrate's Court. Later it was arranged to take the accused to the Sub-Magistrate's house at 9-30 p. m., but at that time he was informed that some "bad-mashes" were waiting at the bridge to rescue the accused. Witness then went with a Police escort and subsequently the accused was taken to the Sub-Magistrate's house on one Saturday night at 11-30. He handed over to Sub-Magistrate report of case at 9 p. m. on that day. He was the Officer responsible for putting up accused before the Sub-Magistrate who was present at the Court that day at 7 p. m. He examined many witnesses that day numbering about 50. Among those examined were Miss Reilly. He did not examine Miss Violet Reilly. Miss Violet Reilly spoke to witness regarding the case and he reduced the same in writing. He did not formally examine Miss Violet Reilly as she had given a statement to the District Magistrate.

Sub-Inspector Subrachariar being in charge of the Police Station was empowered to send papers connected with case direct to the Court. The Village Monegar was examined and deposed that there was a coachman by name of Madros under Rangian Goundan and Company whom he saw in the station a month ago.

The next hearing will be held on Wednesday at Ootacamund when Venkataramiah, Agent of the Raja of Cochins, will be examined. The defence intimated they were not prepared to examine witnesses at this juncture. Mr. Gonsalves intimated that he would move the Court to release the accused on bail on Wednesday at the next hearing.

BEHAR.

Balasore Dacoity Case Result, Accused Convicted.

BALASORE, October 17. Judgment was delivered in the Balasore case this afternoon. The Commissioners were unanimous in convicting all the three accused of murder and attempt to murder. Monoranjan and Narendra were sentenced to death and Joykish to transportation for life. It is understood that they will petition for mercy.

(LATEST TELEGRAMS.)

(REUTER)

THE BRITISH GRAND FLEET.

Its Activities.

Views of American Correspondents.

LONDON, October 17. A glimpse of the activities of the Grand Fleet is again furnished the nation by the American correspondent, Mr. Palmer. In an article describing a visit to the Fleet at sea, he says that the everwhirling impressions conveyed to him were its absolute proof against submarines, its power to accomplish its primary objective at any time, and its immense reserve of strength available in almost any conceivable emergency. He says that even as an American he had a lump in his throat when he witnessed the embodiment of word-power.

Incidentally, Mr. Palmer relates a queer sensation felt by the control Officers during a battle. They said that everything in the fight was as they expected it to be. Only when shells burst against the armour fragments were visible as they flew about, and they had an extraordinary desire to reach out and catch them. They also mentioned that not one in twenty German shells hit at 18,000 yards.

The Dominions Battleships.

Another correspondent tells of new submarines and of destroyers of incredible speed which turn almost in their own length. The Dominions will be represented in the next battle by the "Canada, Australia and New Zealand." A great battleship which joined the Fleet not many days ago. Its guns are not intended to hit ships. What they do hit will crumble to ashes and dust. Sir John Jellicoe's men think that the Fleet will soon show its great power.

Interesting Details.

By a Swedish Captain.

AMSTERDAM, October 17. A Swedish Captain, who took on board the crews of the German steamers sunk by the British submarine, says the vessels sunk were of a splendid type, of 4,000 and 5,000 tons. The British behaved most considerately. They gave the crews ample time, and then, without any fuss, opened the valves and sank the steamers. Thus invaluable iron ore for Germany went to the bottom. The Captain emphasised that the steamers were sunk in the open sea. The stories of sinking in Swedish waters were a pure invention.

A BRITISH SUBMARINE'S FEAT.

German Destroyer Sunk.

COPENHAGEN, October 17. Submarine 'E 19' sank the second German destroyer between Moen Island and Zealand international waters. It appears that the German Squadron returned reinforced to tackle the submarine, but caught a Tartar and again fled. The Danes say that there is not a single German vessel in the Baltic owing to the British submarine screen.

Thirty-seven German vessels are now practically interned in Swedish ports. They are laden with ore. The German Naval authorities are planning to escort them in batches by warships, as their munitions are endangered.

The Zeppelin Raid.

King & Queen Visit Hospitals.

LONDON, October 17. The King and Queen yesterday paid a surprise visit to the Civilians in Charing Cross hospital who had been injured in the Zeppelin raid.

Inquests were held yesterday on twenty-one victims in the London area. The verdicts simply stated that deaths were caused by bombs thrown from the enemy aircraft. One coroner directed the Jury not to follow the foolish precedent of calling it wilful murder by the Kaiser. He said if the Public knew more there would be enormous feeling of gratitude to Sir Percy Scott and his staff. Death in eight cases was due to shock. A number of peaceful houses were blown to pieces. Seventeen bombs fell on one area. Three boys were killed while asleep in one house and their father was badly injured. In another case the mother, daughter and son were found under the wreckage of a Villa.

Latest Paris Bulletin.

LONDON, October 18. PARIS.—The Communique says as a reprisal for German air raids on English Towns a squadron of aeroplanes on Sunday dropped thirty bombs on Treves. Violent artillery actions continued in the front of Loos and east of Souchez. We consolidated and extended our positions in Givenchy Wood. There was close grenade fighting on the Aisne and intense bombardment in Champagne particularly in the Tahure region.

We vigorously replied to the enemy bombardment in Lorraine starting several conflagrations in enemy lines. Repeated violent German attacks north of Reillon were stopped by a curtain of fire.

French Troops in Macedonia First: Baptism of Fire.

LONDON, October 18. ATHENS.—The French troops received their baptism of fire in Macedonia, near the railway bridge at Hudovilaniova when they were attacked by forty thousand Bulgarians. The fighting continues.

Latest Italian Bulletin.

LONDON, October 18. ROME.—The Italians stormed fortified position at Pregasina an important advanced point of the fortified Riva group in difficult mountainous region west of Garda. The communique states that action began on Tuesday night. Troops in spite of heavy fire from powerful Riva batteries reached entanglements and cut openings in them. They resumed attack next morning under rifle and artillery fire and asphyxiating bombs and advanced beyond Pregasina to heights dominating Ledro valley where they solidly established themselves.

భారత యోధులు:— రసీలాను ప్రేమ సింగును, జమీ
దారు గోపాలసింగును నిషాయి రామకి తోరసింగును, నిషాయి
మొహర్సింగును, హతల్దాను పానవాజుభూతును నానురుగులు
బజును జేమైరతాను ఏడెనులూను అతిసాహసముతో పోరింప
దున పిరిని గౌరవ పట్టికల్పా చేర్చిరి.

వృత్తాంత లేఖలు

ఇచ్చాపురమువార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖనములనుండి)

వరదలు.

ఇచ్చాపురము అక్టోబరు 15:—ఈనడుమ వర్షానికి వర్షములవల్లను, పెట్టిన మునుగులవల్లను బాహుదా యెట్టివాని, దండుగడ్డలోను చాల గొప్ప వరదవచ్చినది. గతసంవత్సరము వరదకన్న కొంచెము తక్కువయగుటచేతను, చేలు పొట్ట వెయ్యకమునుపు వచ్చుటచేతను, ఈసంవత్సరము వరదవల్ల క్రొందరిసంవత్సర మంతవత్తును కలుగలేదుగాని కలిగినవత్తును మాత్రము చాల ఎక్కువయినందుచేతవచ్చును. చోడివెన్నులు కుల్లిపోయినందున ఆపంట చాల చెడిపోయినది. వరదలవల్ల కోట్ల కొంతభాగము కొట్టుకొనిపోవుటయు, గొచ్చుకొని పోవుటయు జరిగినది. చిన్నచిన్నవంతెనల నేకములు పాడై పోయినవి. డి. పి. డబ్ల్యూ. లోకల్ ఫండువారలకు చేరినందున పనికికలిగినది. ఈ వరదలలో ఒకరిద్దరు మునుగులుకూడ చని పోయినారట. ఏటి వరదవల్ల బెల్లపదాభూములకు ఎక్కువ నష్టము కలిగినది. గతసంవత్సరము వడిగండ్లు పూడ్చిచి పోయినగట్లు తిరిగి జేయించియున్నయెడల ఇంతవత్తును ఈ యేడు కలుగకపోవచ్చును. ఇంక కొన్నిరోజులలో ఏటివంతెనకు తూర్పుననున్న తమలపావులతోటవద్దగ పెద్ద వరదగట్లు జేయించినయెడల సారవంతమైన బెల్లపదాభూముల భూములు పాడైపోవుటయే గాక యేడు ఇప్పుడు ప్రసరించుచున్న మార్గము నదటివెట్టి పల్లపుభూములకుండ దారితియు ననుటకు సంశయము లేదు. అయ్యులారా, చేతులు కాలిన పిమ్మట ఆకులు పట్టుకొన్న లాభములేవి. మరియు వర్షములు ఎక్కువైనవచ్చును దునుగడ్డయొక్కయు ఏటియొక్కయు భీషసాగముయొక్కయు వరదయేకమై చూపరకు ఒక మహాసముద్రమువలె తోచును. ఈవరదవల్ల ఈప్రదేశము దున్నగ్రామములలోని ప్రజలకు భవనవత్తునూడ కలుగుచు దును. కనుక ఈమాటు వరదలు కలియకుండ తగిన యేర్పాట్లుచేసిన చాల బాగుండును.

పశువుల సరణములు.

ఈనడుమ ఈతాలాకాలో పశువుల నేకము చచ్చినవి. పశువులకుగాను ఇక్కడ ఒక వెటింగరీ నర్తను నుంచిన చాల బాగుండును. ఈ ప్రాంతములందు పశువుల చావునకు కారణములు రెండు:—(1) సుచ ఆకాగ సోపుటకము (2) మందుపెట్టుట. వీలొక రెండవదియేమిటాభ్యుకారణము వీని గురించి తగిన యేర్పాట్లు జరిగిన బాగుండును.

రెలువ్రోవలో నయ్య

రెలువ్రోవనుల్లివ్రోవలోనున్న గొనువీధి నయ్య మాచి తిరవలెనుగాని వ్రాయవీలుకాదు. నూతిదగ్గర జరుగు చానుక. నీరు దూరముగాపోదు. చుట్టునున్న కొంపి, బురదవల్ల నూతి లోనికి దిగుచున్నది. ఈకొంపియందీ వెడలు దుర్వాసనవల్ల ఆవ్రోవను పోవుటకు వీలుకాదు. ఇంక కొన్నిశుభ ఇల్లుండిన నూతినిరుచెడి ప్రజల ఆరోగ్యమునకు భంగముకలుగుట నిస్సంశయము.

బెజవాడ వార్తలు.

(స్వకీయవిలేఖరి మొదలనుండి)

కూచిపూడి భాగవతులు.

బెజవాడ అక్టోబరు 14:—ఈభాగవతులు సుప్రసిద్ధులు. పుట్టుతమున వెంకట నారాయణగారి మేళము ప్రధమస్థాన మలంకరించుచున్నయది. వెంకటనారాయణగారు దాదాపు 50 సంవత్సరముల ప్రాయముయ్యును ఇరవదియైదు సంవత్సరముల యువవయస్కియై నెక్కువ శరీరదౌర్బల్యము కలిగియున్నాడు సంగీత సాహిత్యములయందును, ధరతకాస్త్రమునందును వీరి నిపుత శాస్త్రపాఠ్యము. అద్వితీయును. కూచిపూడి నగరానికిత మేచ్చి ఈవిద్యలయందు ఆపత్తి నానాటికీజేయుచున్నదని వినుటకు మిక్కిలి విచారముగ వున్నది.

వీరు 18 తేదీ రాత్రి "పారిజాతాపహరణము" మాయారిలోను ప్రదర్శించిరి. వెంకటనారాయణగారు సత్యభామజేషమును బహుచక్కగా నాడిరి. కాని "జనలార వినుడి హరికథలు" అని సత్యభామ నుడివిన పనిత్రా వాక్యమును హాస్యగాడు వెంటనే పరిహసించి "వేళ్ళు సల్లాపములు"అని ఆవాక్యముయొక్క పవిత్రతను భంగపరచుట కడుకోచసీను. ఇటులే హాస్యగాడు తనఅతిహాస్యముచే సత్యభామయొక్క బ్రతుకు నగుబాట్లు చేయట మిక్కిలి సంతాపమును కలుగజేయుచున్నది. శ్రీకృష్ణ భగవానుని బావబోయగుగన, సత్యభామను బారికిగను ప్రదర్శించెడికాలముపోయినది. అట్లు చేయు

టచే కలిగిన సౌతకమును వడికట్టుకొని బాధపడుచున్నాము ప్రతి విషయము సంస్కరింప బడవలయును. అన్నిటికంటె నెక్కువగా నాటకములందు వీరిని విశేషముగా కావలసి యున్నది. సామాన్యమయ్యుని గొప్ప యశమాన కరమగు మాటలాడిక వారిని శిక్షించుటకు శాసనములుండగా శ్రీకృష్ణ భగవానుని గొప్ప ఇల్లు ప్రదర్శించుటకు నాకట తలసంస్కరింప బడగూడదో దురూన్యముగనున్నది. సత్యభామ పలుకులయొక్క పవిత్రతను ప్రేక్షకుల ముందు నాలువట్లు ప్రదర్శించ వాలక వీవులు గొప్పలోపము. అట్లు ప్రదర్శించి నప్పుడు మాత్రమే వేదధారితకృతానుభవ కాగలగు. అంతలకై కూచిపూడి భాగవతులు, ఇతర ప్రదర్శకులకు ప్రస్తుతింతురుగాత!

మహాజనసతి హిందూగృహము.

ఈ సత్యము మర్యాదగలవగు బాటసారుల సౌకర్యార్థము పరీక్ష కాంచితతో మాడపాటి వెంకటేశ్వరావు పంతులు గారిచే ఈ యూనిట్ నిర్మింప బడినది. మాయూరికి కొత్తలు పోచ్చిన కొలదిని వ్యాజ్యములలో కక్షిదారులును; హెచ్చుగ వేచేసినారు అందువలన ఊరిలో నున్నవారికి ఇంటి అద్దెలు హెచ్చుగ శెల్లింపవలసి వచ్చెను. ఈ యద్దెలు హెచ్చు అగుటచే ఇచ్చట నుండువారికి కలిగిన ఇబ్బందియుండెడ ఇతర ప్రదేశములనుండిచ్చి ఇచ్చట జిగివెల్లు బాటసారులకు కూడ ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. ఊరి ప్రమాణముజుచ్చేయు బాటసారులకై నిర్మింపబడిన సత్యమును, నవతి గృహమును భవాన్యకై వేచేయు పరాయణగ్రామముల ప్రిదర్శయొక్కయు పార్టీల యొక్కయు పాలయినవి. తమ సౌతకముల మీదకు స్వలాభమునకు మూల దినముల కొక పర్యామము వచ్చును వారలు బాటసారులకు పరీక్షింప బడవచ్చునా? ద్రవ్యాన్యకై పలుమారులచ్చి తాము, తమ పార్టీలును గదుల పన్నింటిని ఆక్రమించి ఏకాగ్రుండియో, ఏకామేశ్వరమునుండియో, వచ్చిన బాటసారులకు ఇబ్బందులు కలుగ జేయుట వ్యాను శిలలకు న్యాయమా? ఈ విషయమును గూర్చి వెంకటేశ్వర రావు పంతులు గారును దానికి సంబంధించిన తక్కిన పెద్ద మునుగులును ఆలోచింతురు గాత!

అన్ని వాసనములు.

ఈసమాజమును గూర్చి మరీయొకతూర ప్రాయవలసినచ్చి నందుకు తుమింతురు గాక. తెక్కలు పరీక్షింపబడవలయుననియు జనరల్ మీటింగు జరుపబడినది మునుము, నిజవసాముకు సాగత్తగ నుండు మార్గముల నానాచివరలయుననియు నూచించియుంటిని గారి సమాజమువారు గవనించినట్లు తోచరు. చట్టము సామ్యముగూర్చి ఇట్లూరకుండుట న్యాయముకాదు. ధర్మకార్యములయందు దెప్పుకును మనశోభములు తుణభాగరములుగ నూహించవలయును. లేచో అట్టికార్యమునకు విస్త్రుతము కలుగ వచ్చును. అపోహలు కల్పింపబడును కాబట్టి సాధ్యమైందంత త్వరలో వైరుధహరింపబడిన పక్షులకు చేయుదురు గాక యిది సమాజమువారు కోరబడుచున్నాను.

గ్రామ పరిపాలన.

(స్వకీయవిలేఖరి)

"గ్రామపరిపాలన" అను క్షిరీకక్రింద అక్టోబరు 9వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ప్రచురింపబడిన వ్యాసమును నేను జదివితినీ. గ్రామపరిపాలనాధికారులకు ముగియును నెరవేర్చవలసిన ముఖ్యమగు కార్యములు అనేకములుండవలయు, వానిని వారుక్రమముగా నెరవేర్చుటయు గనునాశ్చర్యము. ఇందుకు ముఖ్యకారణము వారి ఆశ్రధ గాదని నా వచ్చుకము. వారు నియమిత పరీక్ష తెలుగు కష్టపడి చదువుటచేగాని ఖరీదాధికారులకు తగినసదుపాదులు చేయుటచేగాని ప్యానుచేయుచుండుటచేత, తమయిముక కార్యముల వారికి పూర్ణముగా తెలియుటలేదు. ఇంతియకాక వీరువ్రేయరీ ప్యానుచేసిన యెడలనే అట్టి గ్రామవ్యాసముల నెప్పుడో బెప్పుడో పోవుటకు అర్హులైయున్నాడు. వారసత్వపు హక్కును వదలివెట్టలేక ముగియును కొడుకు తెల్లలో వ్రేపరిపరీక్షయోగ్యు గ్రామవ్యాసముల పరీక్ష ప్యానుచేసి తండ్రియనంతరము వరకు పాలమునుచున్న కొడుకుండుచేగాని యొక్కముకు తానునుండు నెరవేర్చవలసిన పరిపాలనా కార్యములను దలవెట్టి యెక్కువ విద్యాసత్తులయు యుండుట వారు గవనింపవచ్చునది ఇంతియ కాక వారికి సౌతకవహారము లనేకములున్నవి. వారు వడ్డీ తెక్కలే కట్టుకొందురా? క్యుంసానుకు మాదామికులే దిద్దుకొందురా? ధర్మము తెలిసి సినిమా, క్రిమికల్ కానిటేషన్ మొదలగు తమ నియమిత గ్రామపరిపాలనా కార్యములే చక్క

తెల్లుకొందురా? ఇరవ్వియు చేయుట చాలకష్టము. మరియు గ్రామముననుపరి యెచ్చటనుండును భాగీరథిని యెడల రికమెంట్ అధికారులును, అప్పాయింటింగు అధికారులును తమకు అనుకూలమున వానిని పరీక్ష ప్యాను కాక పోయినను ప్యాను అయ్యెడి పద్ధతిని, పరీక్ష ప్యానుఅయిన వారిని దిగనిడది, అప్పాయింటు చేయుచున్నాడు. అట్టివారికి వారి నియమిత కార్యములెల్లు తెలియును? నారెల్లు నెరవేర్చగలరు? ఇట్టి సినిమా వీరు తమ కార్యములను చక్కగా నెరవేర్చుకుండుట వీరి ఆశ్రధ యెట్లుగును? వీరి ఆశ్రధ గాదని మాత్రము చెప్పుటకు వీరిలేదు. వీరి ఆశ్రధనూక నొక కారణమై యే యుండవచ్చును. కాని అదిమాత్రము ముఖ్య కారణముకాదు కాని డబ్బు అనెడిజ్ఞేయించినట్లతోనే గాని దీనిని అధికారుల విచారా మొకటి, రెండవది గ్రామ జనముల ఆశ్రధ యొకటి అని నా యభిప్రాయము.

గ్రామముననుబుల ఆశ్రధవల్లను, కార్యక్రమము తెలియ నందు వల్లను వీరల కొద్దులలో వాఖలు కావలసినకేలు లనేకములు పెద్దకొద్దులలో వాఖలు కావలసినకేలుల వ్రాసియున్నాడు. అదియు కనునాస్తరమే. కాని దీనిని సమందుమార్గము, అధికారులు వీరినొక నియమిత స్థలమునకు రప్పించి పరీక్షించుట, తెలియని యుక్తులను బోధించుటకై, అట్టి సినిమా, క్రిమికల్, రివిన్యూ, కానిటేషన్ అధికారులు గ్రామవ్యాసములు విచారింప గలిగిన దానాలు తమవద్ద వాఖలుకు వచ్చినయెడల తాము వాఖలుచేసికోవడం ఆయా గ్రామములకు ప్రాప్త పుచ్చేసిన వారు నిర్వర్తించు కార్యక్రమము సువత్సరమునకు రెండు వర్యాములు తనిఖీ చేయుచుండినయెడల ఎంత బాగుండును? గ్రామముననుబు విచారింపదగిన కేసులు దానాలు మొట్టమొదట తాము ఏ ప్రైవేట్ వేస్టుకోవలెను? అట్టి తనిఖీ ఏమియు లేకపోవుటచేతనే వేలకొలది ఖర్చుచేసి గవర్న మెంటు వారు వీరల కొరకు గట్టించిన గ్రామ చానకులన్ని యా, సార్వ భౌము ని కి రీ టు మ డి జాల కిరణులుచేత తళతళ ప్రకాశించుటకు బయలు పడితేలే మేకపెట్టికలచేతను, గ్రామ వీరములచేతను చెరపనికి గాత్రులందురు జారజారి యెలకు నుంచి సమపాదును గలుగజేసి రక్షకస్థానమై నిల నిల్లుచున్నది. ఇందు విచారింపవలసిన దానాలన్నియు ముగిసముగారి దంప సాగుండి పాలముకో, ఎడ్లవాసవద్దకో తీరిక అయివచ్చును విచారింపవలసినవి. వీరలకు కుంచి కానన నిర్మాణ సభలో చర్చించుటకు ముందు అధికారులు చేయదగిన కొలది దిద్దుబాటులు మొదట నెరవేర్చుకొందురు నమ్ముచున్నాను.

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములలో 1915 సంవత్సరం జూలై ఆగష్టు & సెప్టెంబరు నెలలో రాబడిన బుగారు వగైరాలు ఈదిగువ కనిపవాటిని యీ అక్టోబరు నెల 25 తేదీ వరకు 11 ఘంటలకు తిరుపతిలో దేవస్థానముఖజానావద్ద వేలం జేయబడును. వేలములో సవాలుచేయ కోరు వారు దేవస్థానము కచ్చేరిలో ముందుగా రూపాయల 100-0-0 సంచకారము కట్టి సవాలుచేయ వలసినది.

సుమారు మొత్తం.

1. బుగారు (ధహతు తులాలు 30 పంతున) తులాలు 1180-10-0
2. బుగారునాణ్యములు (ఒకలాటు) 18 రకములు
3. వెండి (ధహతు 1000 తులముల పంతున) తులాలు 7240-0-0
4. వెండినాణ్యము (ఒకలాటుగా) 11 రకములు.
5. హారీరూపాయలు (రెండులాటుగా) రూపాయలు 10,428-12-0
6. లేగదరూపాయలు (ధహతు 1000-0-0 పంతున) రూపాయలు 7000-0-0
7. లేగద పయసాలు(ఒకలాటుగా)రూపాయలు 570-0-0
8. తామ్రము (ఒకలాటుగా) 900 నేర్లు.
9. వస్త్రాబునగైరాలు
10. బింబిగైరాలు.

విచారణకర్తలవారు.

"ఆనంద గృంథమాలయందలి ప్రథమకుసుమము"

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్ర ప చ న ము.

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 అతిసుందరమైన పటములు ఉన్నవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి యుండుటవల్ల కీక్రమములో వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

బాల, అయోధ్యాకాండములు-గం పాఠ్యకాగితము కాలి కోటైండు గిట్టుపేను. ౧ సంపుటము ౪౧ పటములు 3 రం ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు-గం పాఠ్యకాగితము కాలికోటైండు ౧ సంపుటము ౪గి పటములు ౪ రం యుద్ధకాండము-మూడుభాగములు, 3౪ పటములు 3 రం లైబ్రరీయెడివెక్-౮౦పాఠ్య కాగితములపైన మంచిఅచ్చు, మేలైనకాలికోటైండు, బాల, అయోధ్యాకాండములు గం ౦౦ డిటో ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గం ౦౦ డిటో యుద్ధకాండము మూడుభాగములసంపుటము ౪ రం క్రిరామ కాలనిగ్రయము ౦ రం

వైగంధములకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో,

ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

మద్రాసు న న్యము.

రు. ఆ.

రు. ఆ.

మేలైన మద్రాసు నవాననకల్లం పెద్దబుడ్డి 0-4 నకల్లం శేరు 1-కి 0-12 డిటో డబ్బెబుడ్డు 2-0 5 కే (కులములు 120) 8-4 తాంబూలముకు నవానన వ్యాపారులకు మాత్రం 8-0 పాగాకు టిన్ 1-కి 0-4 అరవీ కే అందరికి 1-10 డిటో డబ్బె టిన్ 2-8 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,

తపాలపెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

కావలెను.

జీతాను మున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏతెట్టును గుత్తగాకొను వర్తకులను కావలెను. లేట్లుచరక గానుండునువివరములను తెలియగోరువారు 0-4-0 టిల్లలనుచేర్చి పంపవలెను.

డిమ్యూచయల్ కో ఆపరేటివ్

ఏజెన్సీ మదరాసు.

నల్లమందు చౌకగా అమ్మబడును

తులం ఒకటి! అణా 10.

మద్దుల సూర్యనారాయణ, గుడివాడ, కృష్ణా జిల్లా

Maddula Suryanarayana garu, Gudivada, (Kistna Dist.)

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు వడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు గణాగు తరిపేయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు వడుచునో యేదేభాగములు యేదేపనులచేయునో అని చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాచుంకముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నెర్పించి గవర్నమెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యిందులకు ఫీను 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

క్లాసు నవంబరు మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును. రాదలచినవిద్యార్థులు ఆక్టోబరు నెల 31 లేదా అోటల 10 రూపాయలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొక స్థానమును నిలుపుకొనవలయును. పాఠగురివిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా వొనగబడును. ఈ క్రింద సుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

STEARNS' HEADACHE CURE

DIRECTIONS.—Place the cure in a glass of water and swallow it with a spoon. It will relieve the pain in five minutes. For a full bottle, see the directions on the wrapper.

No Matter WHEN, WHERE, WHY, the headache STEARNS' HEADACHE CURE can be obtained and will give relief.

Sold for over 25 years by Chemists in FIFTY COUNTRIES. 12 doses for 12 annas Be sure to get STEARNS

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి నెల 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10-0

ఈతైలమును ఒకసారివాడిన నుఖపడగలరు. దీనిని రాచిన మంటయుండదు. చర్మము నలుపెక్కదు.

దంత మార్గము.

డబ్బీ 1-కి నెల రూ. 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

ఈ దంతమార్గములో పండుకోముటలనదిగున్నగట్టెవడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించుకొనును. నోట దగ్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును. సర్వసామాన్యముగా వాడుటకు దోయున్నది.

సుఖభోగి మాత్రము.

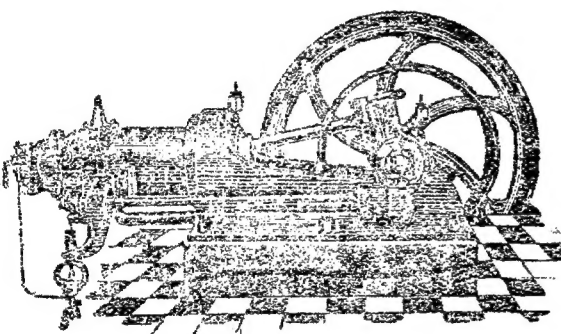
20 మాత్రముల డబ్బీ 1-కి నెల రు. 1-0-0.

కొరుకు శుభామేనములకు ఈమాత్రము బాగుగపనికేయును. వీటిని తినుచు పుండుపడినచోట తైలమును రాయవలయును. ఇవిరక్తకుడ్డికి మేహకారక బాధ్యములకుకూడ ఉపయోగించును.

అమృతాంజనము డిపో, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

అమృతాంజనముడిపో 6, తంబుకెట్టికిడ్డి, మదరాసు.

రాబుసన్ నెమిడిసెల్ క్యూడాయిలు (కిరసనాయిలు) యింజనులు.

కి మొదలు 60 గుట్టుములపవరు వఱకు స్పేరు సామానులు సహా స్టాకులో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, విశాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తుజానూరు, బళ్లారి, రామ్నాడు, కారికాళు, నాగపట్టణము, కోయంబత్తూరు, చెంగల్పట్టు, వనైరాపట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

డేపిసాక్యును స్టీము యింజనులు, గ్యాసుయింజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్లగుల్ల నీళ్ల పంపులు, డాంకి పంపులు, చెత్తితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసుయింజను వగైరాల కుపయోగించు బొగ్గుగామార్పు, రిటార్టులున్న, బియ్యముచేయు హార్సుల మేల్గు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావద్ద విరివిగాను, సరసమైన వెలలకున్ను దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనువారు దయచేసి మాకు వ్రాయును.

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండస్ట్రీకంపెనీ,

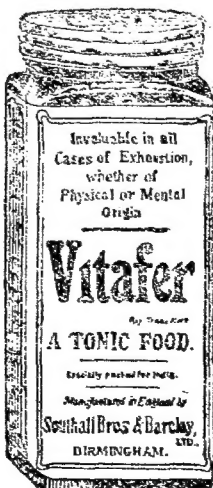
(వాంఛింపినటులు:— బెజవాడ, తంజావూరు.) ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు, మద్రాసు

న్యూ రాఫే నియా

ఒక ఏ. ఎల్. ఆర్. సి. పి. గారెటుల వ్రాసిరి.

ఈవ్యాధిగలవారి కిద్దరికి నేను విటాఫరు నిప్పించితిని. వారిద్దరికిని దీనివలననే బలముకలిగినదని తలచెదను గాని చాలమందికి దీని నిచ్చిచూచినగాని దీనివలన కలిగిన గుణ మెంతయో ఇతరకారణములవలన కలిగిన గుణమెంతయో నిశ్చయింప వీలులేదు. మొత్తముమీద రోగుల కిది చాల ఇష్టముగా నున్నది. నేను దీనినే వాడెదను.

ఇది ఆంగ్లేయులచేతనే చేయబడినది. మేదోమాండ్యము, అజీర్తి, బలహీనత మున్నగునాని కిది చాలమంచిది. నిరుత్సాహతను నరముల నీరసమును నిస్సత్తువను బహుత్వరితముగ కుంఠింపును. గొప్పవైద్యులు విటాఫరునే వాడెదరు, నూచించె

దరు విటాఫరు కేవల మాంసదేశనిర్మితమును బలవర్ధకమునగు నాహారము.

నెల 4 బెస్సులబుడ్డి రు. 1-12-0.

8 ,, ,, 3-0-0.

16 ,, ,, 5-0-0.

ఇంగ్లాండులో బర్మింగ్హాములో నున్న సోతాలుబ్రదర్సు బ్రాక్టేసంఘమువా రొక్కరే దీనిని చేయుచున్నారు.

చెన్నపురిలో స్పెస్సరుం వెనీవారియొద్ద వాణిశాఖలలోను డబ్బూ. ఇ. స్వీత్ కంపెనీవారియొద్దను గొప్పగొప్ప రసాయనికు లందరియొద్దను అన్ని బజారులలోను ఈవిటాఫరు విక్రయింపబడును.

స్వైకసరు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మదరాసు.

ఇప్పుడే తెప్పించబడినది!

క్రొత్త ఫాక్టరీ వేనా

మిగుల మేలైనది

ధనలక్ష్మి ఫాక్టరీ వేనా.

ఇది మూలకై యింగ్లాండు : క్రొత్తగా చేయబడినది. ఈ పేనా సంచుకొనుటకు దగిన పెట్టెమీదను పేనా మీదను మాకంపెని చేయి ముద్రింపబడి యుండును. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, కక్టర్లు మొదలగు వారలను యోగించుచున్నారు. ఈ పేనాలో వింపబడిన సీరా యేకారమున గాని కారకచాలనములను కుండును. ఇది "వల్క్మన్ ఫాక్టరీ" చేయబడి, 14 కారట్ల బంగారపు నిల్బు గలిగియుండును. ఈ నిల్బు మునహందు 'ఇండియన్' ఉండుటచేత నెన్నటికి జడక వాని ముటుకు నులభ్యమై యుండును. ఒక తూటి యుపయోగించినవారు ములుల వేలు వానిని నువయోగింప సమ్యక్తులగును. పేనాలో సీరా సోయునట్టి గాను సీరిజియొకటి పేనాతో నియ్యబడును. నిల్బుతోడ పోస్టేజి కాక దీనివలయు. రి-0-0.

బిరో పా ఖండ యుద్ధ చరిత్రము.

మొదటి భాగము రూ. 0-8-0 ప్రోస్తేజి నవవ రూ. 0-10-0.

ఇది తేటతెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. ఇప్పుటి బిరో పాయుద్ధమునకు నిజకారణము లరయగోరువారు ఈ పుస్తకమును నదివీలగుచుండును. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, అస్ట్రీయా మొదలగుదేశముల జాతీయైయైన వివరణములు చారికి గల చైరవివరములు, వైరములమున జరిగిన యొక కొన్ని యుద్ధములు వానిఫలితములు అందరు నెఱుగదగిన నులభ్యతైలిని వివరింపబడి యున్నది. ఇప్పుడు ఈ యుద్ధమునకు తటస్థమైన కాణము, నానై వారివారికి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు, యుద్ధారంభము మొదలగు వివరములు గల 120 పుటలతో 6 ధూగోశ పటములతో 80 హాల్ట్ లోక పటములతో విలసిల్లుచున్నది. రెండవ భాగమున కిద్దరు చున్నది. దరఖాస్తులంపుకు.

చాన్సలర్ ఫాన్టన్ వేనా.

ఈ వైపేరు, మాకంపెని యంకితమును పెట్టెమీదను పేనామీదనుగల ఈ ఫాక్టరీ వేనా మాకొకట ఇంగ్లాండులో సిద్ధపఱచబడినది. ఈ పేనాకు సీరా సోయు అద్దపు రిచికారియొకటి పేనాతో పంపబడును. మాటిమాటికి సీరాయెత్తుకొను శ్రమవీలగుచుండును. ఉంచిన చేతి నెత్తక యెంతవేగమునను వ్రాయగలను. ఇందలి నిల్బు రోట్లు గోట్లుచే చేయబడినది. ఇది యెన్నటికి జడక. ఒకటిని తెప్పించి యుపయోగించి మంచిచెడుకులక గనుగొనుదు. నిల్బుతోడ రూ 1-8-0; రోట్లుగోట్లు నిల్బు 1-8-0-4-0. పోస్టేజి కొనువారు భరింపవలెను. చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెని, 6, వెంకటేశ మేస్త్రి వీధి, సామంకాన్ పేట, మదరాసు.

వనోపధి సారసవరిలా

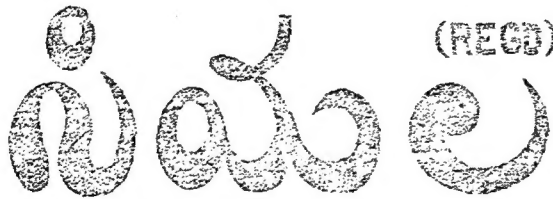
ఇది దేవాదునందయులు నెత్తురుగడ్డలను మరయు నకల చర్మరొగములను బాగుచేయును. కీళ్లపొట్టు, పాతవాయువుపొట్టు నీరసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రొగములను దీనివలన నయచుగలను. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. నాడితంతు పులకు పుట్టిగలిగించును. నెత్తురు వుద్ధిగఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వల రూ 1-4-0.

కుమ్మకుమందు:- ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రొగమును కుదుర్చును. భారతవధునల్లి తాగుటకు మందు) నాగల్లితైలము వైపుతకు మందు. ఈ రెండుకని నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

ప్రాప్తైలము:- డాక్టరు పి.డి. సావంత్, గిరక, ధననవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Proprietor Dr. P. D. SAVANT Panaswadi, No. 144 No. 2, Bombay

చౌక్ ఆయిల్.

నిమ్మ చౌక్ ఆయిల్ పెట్టుబడిను కృత్రిమము. నెరసిన పెట్టుబడిను, ఎట్టి పెట్టుబడిను నలుపుచేయును తాలు పెట్టుబడిను ఆయిలు. మేదస్సుచు చల్లగానుండును. ఇది జ్వరమృత్యుమన నువాసనతో కూడియున్నది. దీని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పువ్వులతోటయం దున్నట్లుండును.

గంగకి గం॥ మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిబిషన్ నందు దాని పరిమళమునకు ఒక సువర్ణ పతకము నిచ్చిరి. మఱియు భారతదేశంపంచుమీద ప్రదర్శనమున బొంబాయి గవర్నరు సాహెబు హిజు ఎక్సలెంసు లార్డు వెల్లింగ్టన్, జి. సి. వి. ఇ. గారు ఒక రెగ్యులరైజన్ నిచ్చిరి భలు. బడ్డి గికి రూ. 100-0, 3కి 200-0. తపాలాకర్టులు ప్రత్యేకము సోల్ విజుల్లు:- తాకు ఆయిల్ కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

ఇశాం! ఇండియానుసాము. ఇశాం! ఈ పుస్తకమునందు ఇండియా దేశమున మనోర విశేషములను ఆరోగ్య ప్రయోజనములను గ్రహించి తాళి తేదమును గోరి ప్రయోజించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో బిల్లిగలిన ప్రయోజనములను అవశ్యముగా బహువలయును. భుజ్య భుజ్యులను చెడేడు. తపాలాఖర్చులేదు. కేంద్రగోష్ఠి మునశోంకర్ గోవింద్రి, ఆంధ్రపత్రికా డొమిటరీ, 157 బ్రాడ్వే, 58 హంటింగ్టన్, మదరాసు.

మకేతరంజన తైలము:- ఇది మంచిను వాసనగల తలనూనె పెట్టుకొను పెంపును. మృదువుచుండును. చలంబేయును. తువ్వముల వాసన గుప్పించి కొట్టుచుండును. సీసా 0-8-0. టిక్కిర తాంబూలముత్రము:- యిది తాంబూలములగాని విడిగా గాని, 1, 2 మాత్రములు మృక్కనిన మిక్కిలి గుచ్చి కరముగానుండుటయే గాక, అజీర్ణము, వాయువు, కడుపుబ్బరము, ఆరోచము మొదలగు వాటిని హరించి మనోల్లాసమును కలిగించును. 200 మాత్రముల సీసా 0-2-0 డజన్ 1-4-0. వి. పి. చార్జి లేదు. క్యాట్టాగు ఉచితము. ఆయిల్ తైల సమాజ్, బొంబాయి. (గుంటూరు జిల్లా)

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరినర్యోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

తైలినులభము కథలు చదివినట్లు చదవకొనవచ్చును. బహు ప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందావద్దతి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0

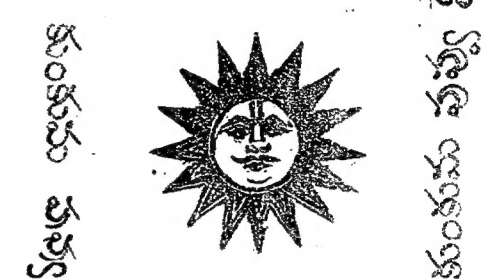
అంచెరాలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపుచుము.

వలయువారు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,

145, కాలవీధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా య్కును గమనింపుడు. కరస్పాండ్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెని.

21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

నూతన రోమనంహారి. బేగంసాహిసోహి.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన తేనామందలి యే భాగమునందు రోమను ను కుంకుమపువ్వు కుంకుమము యొక్క స్వభావమైసరంగునకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సాప్) ఇది ఒకటి. వెల రిజిల్లు పెట్టె 181-0-0 వి.పి. ఖర్చుకల.

ఆర్. వి. కండిట్ అండ్ కంపెని రి, బందరుపేడి, మదరాసు.

ఉచితము

ఆయురారోగ్యైక్యములం బొందు మార్గమును మాపుగ్రంథము. దీనిలో ఆయుర్వైద్యున 20 వైద్య విషయములు వి, కోరికవారికి గాని పోస్టేజిగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును.

రాజువైద్య నారాయణజీ కేశవజీ. 20 చీనాబహారీ మదరాసు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెని,

వరాపు నర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.

తంతి విలాసము:- "ఉమ్మడియాక్"

ఇందుక్రింద కనువరచినట్టిన్ని ఇతరతైలకట్టిన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనట్లులు ఇమిటేషన్ కెంపులున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణకాసులున్ను బంగారపు నగలున్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాలటాగులను తెప్పించుకొని భరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డర్లు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

